

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Diplomová práce

Jitka Slavíková

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Jindřichův Hradec

Diplomová práce

Jitka Slavíková

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu veřejného sektoru

Veřejné výdajové programy

Vypracovala:

Bc. Jitka Slavíková

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jana Krbová

Kolín, duben 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma

»Veřejné výdajové programy«

jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály

uvádím v příloženém seznamu literatury.

Kolín, duben 2007

podpis studenta

Anotace

Veřejné výdajové programy

Cílem této práce je popsat jak fungují veřejné výdajové programy v rámci politiky soudržnosti Evropské unie. V práci je popsána podstata, cíle a nástroje politiky soudržnosti, včetně popisu jejích specifík v České republice a ve Velké Británii. Taktéž je zde popsána strategie informování o strukturálních fondech. Práce podává přehled požadavků na zpracování žádosti, jejich hodnocení a výběr. Cílem práce je nalézt vhodná doporučení pro potenciální žadatele, pro zefektivnění procesu získávání finanční podpory z fondů EU.

duben 2007

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci

bych chtěla poděkovat

Ing. Janě Krbové,

z Vysoké školy ekonomické v Praze,

Fakulty managementu v Jindřichově Hradci.

Obsah

Úvod	1
1 Veřejné výdajové programy v rámci politiky soudržnosti.....	4
1.1 Podstata a cíle regionální politiky obecně	4
1.2 Nástroje regionální politiky	6
1.2.1 Nástroje makroekonomické povahy	7
1.2.2 Nástroje mikroekonomické povahy	8
1.2.3 Ostatní nástroje regionální politiky	10
1.3 Evropská politika soudržnosti	10
1.3.1 Fondy Evropské unie	12
1.3.2 Principy evropské politiky soudržnosti	14
1.3.3 Realizace politiky soudržnosti	15
1.3.4 Členění regionů pro potřeby Evropské unie	16
1.4 Pojetí regionální politiky v České republice	17
1.4.1 Nová regionální politika	19
1.4.2 Proces přibližování zemím Evropské unie	20
1.5 Pojetí regionální politiky ve Velké Británii	24
1.5.1 Systém místní správy ve Velké Británii	25
1.5.2 Struktura místní správy ve Velké Británii	26
1.5.3 Návaznost na regionální politiku Evropské unie	28
1.6 Programové období 2007 – 2013	31
2 Strategie informování o strukturálních fondech.....	36
2.1 Komunikační nástroje Evropské unie 2000 - 2006	38
2.2 Komunikační nástroje v České republice 2004 - 2006	39
2.3 Komunikační nástroje ve Velké Británii 2000 - 2006	40
3 Zpracování žádostí, jejich hodnocení a výběr v období 2000 - 2006.....	41
3.1 Náležitosti zpracování žádosti	41
3.2 Zajištění povinných příloh žádosti	43
3.3 Zpracování a předkládání žádostí	46
3.4 Hodnocení a výběr projektů	47
4 Průzkum v České republice a ve Velké Británii.....	49
4.1 Posouzení zkušeností v České republice	52
4.2 Posouzení zkušeností ve Velké Británii	55
4.3 Srovnání zkušeností v České republice a ve Velké Británii	58
4.4 Charakteristika informačních zdrojů	59
4.4.1 Informační zdroje Oblastní charity Kutná Hora	60

4.4.2	Informační zdroje Healthy Living Centre	63
4.4.3	Hodnocení informačních zdrojů	66
4.5	Zkoumání zkušeností s projektovou činností	68
4.5.1	Přehled zkušeností s projektovou činností	68
4.5.2	Hodnocení zkušeností sledovaných organizací	72
Závěr		74
Literatura		77
	Knihy	77
	Ostatní publikace	78
	Elektronické zdroje	79
	Ostatní elektornické zdroje	80
Seznam obrázků		81
Seznam tabulek		82
Přílohy		83

Úvod

Velkým problémem, se kterým se dnes a denně setkávají organizace ve veřejném sektoru, je nedostatek peněžních prostředků pro financování nevýdělečných projektů. Příčinou je jistě to, že ze zákona není cílem těchto organizací vytváření zisku, ale naplňování veřejně prospěšného poslání. Je proto nezbytné neustále hledat nové zdroje, ze kterých by bylo možno financovat zamýšlené projekty. Řešení tohoto problému by mohly představovat Strukturální fondy Evropské unie. Již od roku 2004 je Česká republika právoplatným členem Evropské unie a jako taková má možnost čerpat finanční podporu na rozvojové projekty ze společných zdrojů EU.

Ovšem jak vyplývá z výsledků šetření Evropské komise zveřejněných 22. září 2006 na informačním portálu EurActiv.cz *„je Česká republika v období 2004 – 2006 druhým nejhorším státem v čerpání z fondů Evropské unie. Ve stanoveném období využila pouhých 23,5 % všech prostředků, což ji řadí na předposlední místo pomyslného žebříčku.“* V rámci navazujících šetření bylo dále zjištěno, že mezi organizace, které se nejhůře dostávají k finančním prostředkům EU přitom patří organizace neziskového sektoru a to především ty menší. Proč tyto organizace tak málo využívají příležitosti čerpání finanční podpory ze Strukturálních fondů EU? Najít odpověď na tuto otázku, bude základním cílem této práce.

Aktuálnost tématu navíc nabírá na důležitosti tím, že Česká republika stojí na začátku nového programového období a je tedy vhodné pokusit se odhalit nedostatky procesu získávání financí z fondů EU a nastínit možnosti jejich nápravy. Navíc toto programové období bude zřejmě posledním, kdy Česká republika bude moci využívat výhod nově přistoupené země, a po roce 2013 se pravděpodobně zařadí mezi čisté plátce do společných fondů.

Na základě téměř roční praxe v Regionálním poradenském a informačním centru Sigmin, a. s. a na základě šetření, které jsem prováděla na území North Devonu ve Velké Británii, bude tato práce vycházet z předpokladu, že výše uvedený problém má dvě základní příčiny:

- první příčinu spatřuji v nedostatku informačních zdrojů, které mají organizace k dispozici. Pokud takovéto zdroje informací existují, potom je jejich velikým nedostatkem nepřehlednost a přílišná spleťtost,
- druhou příčinou je existence podstatného rozdílu mezi obvyklým přístupem, který organizace prozatím zauímají k projektovým činnostem a mezi požadavky na zpracování projektů EU.

Cílem práce je v první řadě zhodnotit zkušenosti českých žadatelů a následně je srovnat se zkušenostmi anglických žadatelů. Důvodem proč pro vzájemnou komparaci zkušeností byla vybrána Velká Británie je fakt, že tato země je považována za kolébkou regionální politiky a navíc dodnes hraje významnou roli při její formování.

Na základě výše uvedených příčin nedostatečného využívání fondů EU je dalším cílem práce zjistit, jakým způsobem je zajišťována informační kampaň této formy financování, jaké informace jsou potenciálním žadatelům k dispozici a jak se organizace v dostupných informačních zdrojích fakticky orientují.

V neposlední řadě je cílem práce zjistit, jaké nároky jsou kladeny na projektové činnosti žadatelských organizací a jak se s těmito požadavky ve skutečnosti vypořádávají.

Struktura práce je tvořena tak, že v první části jsou charakterizovány základní teoretické principy uplatňování veřejných výdajových programů v rámci regionální politiky obecně. Následně je popsáno, jakým způsobem jsou programy využívány v rámci evropské politiky soudržnosti a v neposlední řadě jsou specifikovány zvláštnosti, vážící se k individuálnímu pojetí regionální politiky v České republice a ve Velké Británii.

V návaznosti na výše uvedené příčiny nedostatečného využívání společných fondů, je další část práce věnována vymezení informačních zdrojů o Strukturálních fondech EU a popisu strategie informování o evropských fondech. Taktéž jsou popsány požadavky na zpracování žádostí o podporu z evropských fondů, včetně nároků na jejich předkládání.

Aplikační část této práce je opřena jednak o vlastní průzkum, ale také o analýzy a studie, které byly provedeny v předešlých letech a jež se zabývaly obdobnou problematikou. Vlastní průzkum byl proveden na české i na britské straně a zaměřoval se na menší organizace, působící ve sféře neziskového a veřejného sektoru. Při zpracování předkládané práce byla použita metoda obsahové analýzy dokumentace a to jak v teoretické tak v aplikační části. Pro vlastní výzkum byla stěžejní technikou metoda terénního sběru informací, konkrétně forma rozhovoru a dotazníkového šetření.

Strukturální fondy EU představují bezesporu ohromnou příležitost pro realizaci těch projektů, na které by jinak nebyly peníze. Považuji proto za důležité, aby se, v době, kdy Česká republika stojí na přelomu dvou programovacích období, zanalyzovaly a zhodnotily dosavadní zkušenosti, odkryly se případné nedostatky a formulovala se vhodná doporučení, která by vedla ke zefektivnění procesu získávání finančních prostředků ze Strukturálních

fondů EU. Přispěje-li tato práce k tomu, že byt' jediná organizace dosáhne snáze svých projektových záměrů, bude cíl této práce splněn.

1 Veřejné výdajové programy v rámci politiky soudržnosti

Na úvod je třeba uvést, že jsou to právě veřejné výdajové programy, které hrají jednu z klíčových rolí při naplňování cílů regionálních politik jednotlivých států. Ovšem svůj význam mají také na nadnárodní úrovni, kde se jejich prostřednictvím realizuje pomoc jednotlivým členským státům či jejich regionům. Finanční podpora plynoucí prostřednictvím těchto programů je financována ze společných fondů daného společenství. Vzhledem k tomu, že výzkum této práce je zaměřen na oblast využívání finančních prostředků ze Strukturálních fondů Evropské unie, je vhodné vymežit systém, v němž strukturální fondy fungují, jaké je jejich poslání a z jakého důvodu a kým byly zřízeny.

Pro úplnost je nutné uvést fakt, že v rámci tehdejšího Evropského společenství došlo v roce 1988 k integraci regionální politiky s částí sociální a agrární politiky do tzv. **politiky soudržnosti**. Podstata takto pojaté politiky spočívá jednak v poskytování finančních stimulů a pobídek, a také v koordinaci politik členských států Společenství tak, aby regionální politiky uskutečňované jednotlivými členskými zeměmi postupně přejímaly společná pravidla.

Vzhledem k tomu, že Strukturální fondy EU představují konkrétní nástroj politiky soudržnosti EU, bude v této kapitole popsána nejprve obecná podstata regionální politiky a jejich cílů. Dále bude nastíněn přehled jejich nástrojů. V následující části této kapitoly bude specifikováno, jak je regionální politika koncipována v rámci Evropské unie a jaké je její konkrétní pojetí v České republice a ve Velké Británii.

1.1 *Podstata a cíle regionální politiky obecně*

Přistoupení státu na systém volné tržní ekonomiky má jistě celou řadu pozitiv, ale na druhé straně s sebou přináší i některé problémy, které se v důsledku jejího fungování v národním hospodářství nepříznivě projevují. Jedním z negativních důsledků jsou poměrně výrazné regionální diference, vyznačující se především vysokou mírou nezaměstnanosti a nerovnoměrným hospodářským růstem. Pro zachování sociálního konsensu mezi jednotlivými regiony je nezbytné zavést určitá opatření, která by napomohla snížit tyto regionální disparity a zajistila tak ekonomickou výkonnost všech regionů a tím přispěla k dosažení maximální efektivnosti celého národního hospodářství.

Regionální politiku však nelze chápat pouze jako „*soubor opatření a nástrojů, pomocí kterých má dojít ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji dílčích regionů*“ [7, str. 102], ale je třeba jí pojímat jako „*koncepční a cílevědomou činnost veřejných autorit na nadnárodní, národní, regionální i místní úrovni, usilující o eliminaci negativních důsledků teritoriálně nerovnoměrného ekonomického rozvoje a probíhajících strukturálních změn*“ [14, str. 116].

Z výše uvedeného vyplývá, že zásadním úkolem současné regionální politiky je především podpora hospodářského a sociálního rozvoje relativně zaostávajících regionů, tedy těch, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v konkrétní zemi. Problémovým regionům jsou poskytovány určité výhody při přerozdělování ekonomických zdrojů formou nejružnějších finančních podpor, dodatečného vzdělání, rekvalifikací a dalších opatření. Nezastupitelnou roli zde hraje odpovídající veřejná autorita, jejíž činnost by se však neměla omezovat pouze na redistribuci společných zdrojů, ale měla by spočívat v celkové péči zejména o „*stabilitu úrovně cen, vysoký stav zaměstnanosti, vnější ekonomickou rovnováhu a o stálý hospodářský růst*“ [3, str. 22]. Na úrovni státu je tak úkolem regionální politiky:

- zajistit ekonomickou výkonnost regionu,
- podpora zaměstnanosti,
- odstranění sociálních problémů regionu,
- ochrana životního prostředí,
- řešení problémů regionů podléhajících strukturálním změnám,
- řešení problémů odlehlých regionů s nepříznivými přírodními podmínkami,
- podpora technologického rozvoje a moderních technologií apod.

Na základě uvedených úkolů je možné definovat základní cíl současné regionální politiky jako snahu o vytvoření podmínek pro odstranění nebo alespoň zmírnění nadměrných rozdílů ve vývoji jednotlivých částí státu. Takto dosažená vyváženost regionální struktury potom přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti národní ekonomiky v mezinárodním měřítku [7, str. 101].

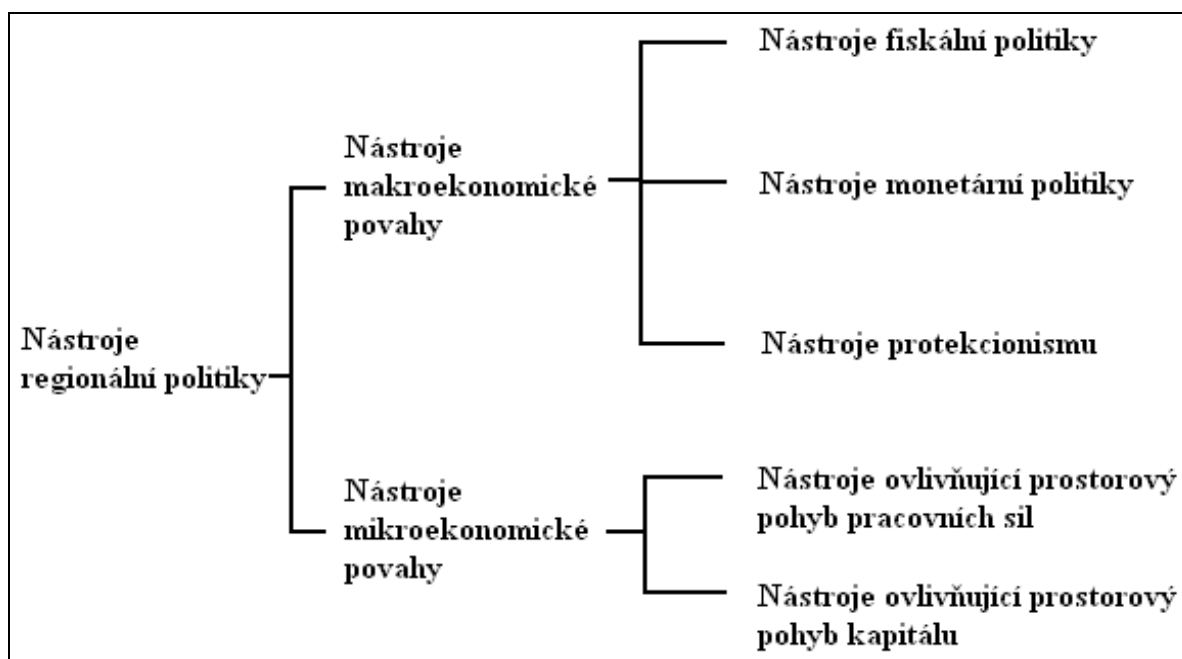
1.2 *Nástroje regionální politiky*

Kromě vlastního vymezení problémových oblastí v rámci sledovaného území, je zásadním úkolem regionální politiky definovat ekonomické nástroje, které je za daných okolností optimální použít pro podporu problémových oblastí. V praxi se uvádí pět základních kategorií eventuálních nástrojů regionální politiky [3, str. 33]:

- 1) kapitálové granty (pokrývající určitá procenta rozpočtových nákladů projektu),
- 2) dotace vztahující se k úrokům nebo půjčkám,
- 3) daňové úlevy,
- 4) zvýhodněné odpisové sazby (srážky na odpisy, odpisové úlevy),
- 5) dotace vztahující se k pracovní síle (prémie za vytvořená nová pracovní místa).

Výše uvedené nástroje lze dále členit podle jejich povahy do dvou základních skupin a to na nástroje makroekonomické povahy a nástroje mikroekonomické povahy. První skupina nástrojů se dále člení na nástroje fiskální a monetární povahy a nástroje založené na protekcionismu. Druhá skupina nástrojů se člení na nástroje podporující prostorový pohyb kapitálu a nástroje podporující prostorových pohyb pracovních sil. Jejich přehledné schéma zachycuje obrázek 1.

Obrázek 1 Nástroje regionální politiky

Zdroj: Vlastní schéma

1.2.1 Nástroje makroekonomické povahy

První skupinou jsou nástroje makroekonomické povahy. Prostřednictvím těchto nástrojů může regionální politika ovlivňovat makroekonomické veličiny, ale pouze za předpokladu, že jejich použití je v souladu s ostatními národohospodářskými cíli daného státu. Jejich použití je tak silně omezeno především:

- snahou státu o udržení míry inflace na přijatelné úrovni,
- vyrovnaností platební bilance země,
- realizací cílů ostatních odvětvových politik.

O použití těchto nástrojů rozhoduje stát. Skupina makroekonomických nástrojů se dále člení na následující podskupiny.

Nástroje fiskální politiky

Tato skupina nástrojů využívá státního rozpočtu, prostřednictvím kterého dochází k meziregionálnímu přerozdělování společných zdrojů. Jejich mechanismus spočívá v systému daní a odvodů na jedné straně a ve struktuře výdajů státního rozpočtu na straně druhé [6, str. 54]. Díky progresivní konstrukci daní a odvodů přispívají vysoce příjmové regiony do státního rozpočtu více než regiony nízkopříjmové, kterým na druhou stranu plyne více prostředků díky vyšším sociálním výdajům. Příkladem konkrétních nástrojů fiskální povahy mohou být:

- progresivní daň ze zisku,
- podpora v nezaměstnanosti,
- přímá podpora pracovních míst,
- regionálně adresné výdaje,
- pokles daňových sazeb v regionech s nízkou poptávkou,
- zavádění rekvalifikačních programů,
- přednostní zadávání státních zakázek firmám v určitých regionech,
- apod.

Nástroje monetární politiky

Použití těchto nástrojů spadá do pravomocí centrální banky daného státu. Jejich aplikací je ovlivňováno množství peněz v ekonomice. Použití těchto nástrojů je tak přísně limitováno možnými negativními vlivy na inflaci. Princip těchto nástrojů je založen na zabezpečení snadnějšího přístupu k úvěrům ve vybraných regionech, přičemž toho lze dosáhnout prostřednictvím stanovení:

- objemu poskytovaných úvěrů,
- přístup k úvěrům,
- výše úrokové míry,
- doby lhůt splatnosti,
- apod.

Protekcionismus

Poslední skupinou nástrojů makroekonomické povahy je politika protekcionismu. Jedná se o nástroj dočasného ovlivňování vývozu a dovozu konkrétních regionů či oblastí, prostřednictvím výrobkově orientovaných dovozních limitů a cel, s cílem dočasně orientovat poptávku na domácí produkci. Pomocí těchto nástrojů je danému státu umožněno uvalit limity a cla na takové výrobky, jejichž domácí výroba je prostorově orientována v upadajících regionech [6, str. 55]. Během této doby mají podniky příležitost obnovit konkurenceschopnost svých produktů, změnit výrobní program, případně rekvalifikovat pracovní síly. Jak bylo uvedeno, konkrétními nástroji protekcionismu jsou:

- dovozní limity,
- cla.

1.2.2 Nástroje mikroekonomické povahy

Mikroekonomické nástroje mají podobu účelově poskytovaných částek, plynoucích ze státního rozpočtu případně z rozpočtu regionální či lokální autority a jejich hlavním posláním je ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci [6, str. 55]. Jejich cílem je obnovování rovnováhy na regionálních trzích práce a vytváření podmínek pro vyvážený rozvoj jednotlivých regionů [14, str. 64]. V praxi se mohou zaměřovat jednak na prostorový pohyb pracovních sil nebo na prostorový pohyb kapitálu.

Nástroje relokace pracovních sil

Tyto ekonomické nástroje se používají v případech, kdy je účelná a žádoucí emigrace obyvatelstva z upadajících regionů. V takových případech nabývají tyto nástroje podoby částek, které částečně pokrývají náklady obyvatelstva spojené s emigrací. Mohou nabývat následujících podob [6, str. 56]:

- částečná nebo úplná úhrada nákladů na stěhování, přepravu osob a majetku,
- výkup nemovitostí za ceny přijatelné pro obyvatelstvo,
- podpora při nákupu nového domu či bytu.

Výše uvedené nástroje byly využívány především v 70. letech 20. století, ovšem je vhodné poznamenat, že s novou koncepcí regionální politiky se měnil také přístup k využívání jednotlivých nástrojů. Vzhledem k tomu, že vysídlování upadajících regionů přinášelo ještě vyšší depresi v daném regionu, vlivem snížené poptávky po zboží a službách, bylo využívání těchto nástrojů omezeno. V současnosti se spíše přistupuje k použití těch nástrojů, které podporují rekvalifikaci pracovníků a které jsou zaměřeny na přilákání kapitálu do problémového území, a na tvorbu nových pracovních příležitostí. Tím dochází ke stabilizaci obyvatelstva v regionu [6, str. 56].

Nástroje relokace kapitálu

Tyto nástroje se snaží pozitivně ovlivňovat tvorbu pracovních příležitostí v daném regionu a to buď prostřednictvím již zavedených firem nebo přilákáním nových firem. V prvním případě jde o pomoc těm firmám, jejichž výrobky jsou konkurenceschopné a jejichž existence je perspektivní. Zavedeným firmám se prostřednictvím těchto nástrojů usnadňuje rozšíření dosavadní výroby nebo provedení změny výrobního programu. V druhém případě se jedná o strategii stimulací a restrikcí, které mají zajistit zakládání nových firem v problémových regionech nebo mají za úkol optimální přemístění pracovních míst z regionů, kde existuje jejich přebytek ve vztahu k počtu pracovních sil, do regionů upadajících [6, str. 57].

Tyto nástroje většinou nabývají následujících podob:

- snížení/zvýšení sazeb daní (např. daně ze zisku),
- kapitálové subvence,
- subvence na pracovní sílu,
- subvence na hotovou produkci,

- subvence na dopravu,
- levné půjčky,
- snížené ceny pozemků,
- atd.

1.2.3 Ostatní nástroje regionální politiky

Tyto nástroje doplňují nástroje předchozí a mají taktéž za úkol podporu regionálního rozvoje. Může jít o **administrativní** nebo **institucionální nástroje**. Mezi administrativní nástroje patří např. spávní rozhodnutí ohledně provozování některých činností, které mají negativní vliv na životní prostředí (hutnické, chemické či energetické firmy).

Institucionálním nástrojem může být např. regionální rozvojová agentura, jejíž úkolem je zabezpečovat tvorbu regionálních programů a plánů, poskytovat služby pro podnikatelské i nepodnikatelské subjekty daného regionu, zabezpečení vzdělávacích a školicích aktivit a v neposlední řadě zabezpečovat přípravu a realizaci programů Evropské unie.

1.3 *Evropská politika soudržnosti*

Pojetí regionální politiky v Evropské unii vykazuje řadu specifíků a zvláštností. Jak již bylo uvedeno, regionální politika v Evropské unii je realizována jako tzv. politika soudržnosti. Řada odlišností také plyne ze skutečnosti, že Evropská unie sdružuje státy s vlastní historií, kulturou a tradicemi, a které mají sice celou řadu společných rysů, ale zároveň se v mnoha směrech dost podstatně odlišují. Současnou podobu rozšířené Evropské unie utváří pětadvacet nesourodých celků, mezi kterými jsou evidentní rozdíly. Jde o rozdíly jak mezi jednotlivými členskými státy, tak o rozdíly mezi jejich vnitřními regiony. Jaké problémy řeší konkrétní regiony a jaká pomoc v rámci regionální politiky EU k nim směřuje, znázorňuje mapa v příloze 1.

Vývoj regionální politiky v rámci Evropského společenství a potažmo Evropské unie lze sledovat v několika etapách. Období mezi lety **1957 – 1973** lze označit za první etapu. Nově ustanovené Společenství se v tomto období soustředilo především na řešení makroekonomických otázek, výraznější meziregionální rozdíly téměř neexistovaly. Realizace regionální politiky byla ponechána na vlastní iniciativě jednotlivých států a to bez společné koordinace.

První změny v pojetí regionální politiky byly provedeny v letech **1974 - 1986** na základě narůstajících regionálních disparit. To souviselo jednak s rozšířením Společenství o další státy s méně rozvinutou ekonomikou a také s poklesem ekonomické dynamiky celého Společenství. V tomto období došlo k výraznému prosazení regionální politiky, především zásluhou Velké Británie, která je považována za kolébku a tradiční zemi regionální politiky. Roku 1974 byl navíc zřízen Evropský fond regionálního rozvoje, jež sloužil jako základní nástroj spravování a financování „společné“ regionální politiky.

Další důležitou etapu je období mezi lety **1987 – 1999**, kdy došlo k dalšímu rozšíření Společenství. Nižší ekonomická výkonnost nových členů i strukturální problémy regionů ve vyspělých zemích vyvolaly reformu dosavadní regionální politiky. Klíčovým rokem je rok 1988, kdy byla regionální politika integrována spolu s částí sociální a zemědělské politiky do tzv. politiky hospodářské a sociální soudržnosti. V roce 1993 byl zřízen Fond soudržnosti, který měl pomáhat slabším zemím splnit kritéria stanovená v tzv. Maastrichtské dohodě. Dále byl v roce 1994 založen Výbor regionů.¹ Politika soudržnosti se zaměřovala především na podporu nejméně rozvinutých regionů.

Pro období 2000 – 2006 bylo nutné politiku soudržnosti reformovat a to především v souvislosti s dalším rozšířením v roce 2004.

Konkrétní cíle regionální politiky EU jsou stanoveny pro jednotlivá programovací období na základě rozhodnutí Rady Evropské unie. Pro období 2000 - 2006 bylo stanoveno 6 následujících cílů:

- povzbuzování rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává (Cíl 1),
- podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním problémům (Cíl 2),
- modernizace systémů školení, vzdělávání a podpory zaměstnanosti (Cíl 3),
- rozvoj venkova a restrukturalizace rybolovu,
- soudržnost (Fond soudržnosti),
- přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce (INTERREG),
- boj proti všem typům diskriminace a nerovnosti na trhu práce (EQUAL),

¹ Výbor regionů představuje konzultativní orgán EU, je tvořen reprezentanty jednotlivých regionů EU a má za úkol hájit jejich zájmy.

- sociální a hospodářský rozvoj venkovských mikroregionů (LEADER+),
- trvalá ekonomická a sociální obnova vybraných městských oblastí (URBAN).

Poslední čtyři jmenované cíle jsou nazývány jako samostatné **iniciativy Společenství**. Představují speciální nástroj strukturální politiky, určený k řešení specifických problémů dotýkajících se většiny evropských regionů nebo dokonce celého území EU. Dotýkají se především těch regionů, které jsou negativně postiženy politikou EU a příhraničních oblastí, kde opatření vyžadují koordinovaný postup více členských států [6, str. 63]. Iniciativy doplňují ostatní programy podpory, případně usnadňují jejich implementaci. Přehled iniciativ pro programovací období 2000 – 2006 uvádí následující tabulka.

Tabulka 1 Iniciativy ES pro období 2000 - 2006

Iniciativa	Úkol	Fond
INTERREG	Podpora přeshraniční, mezistátní a meziregionální spolupráce	EFRR
URBAN	Hospodářská a společenská obnova měst a příměstských oblastí v krizi	EFRR
LEADER+	Rozvoj venkova	EZOZF
EQUAL	Rozvoj lidských zdrojů ve spojitosti s rovností příležitostí	ESF

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Politika soudržnosti je v rámci Evropské unie realizována na několika úrovních, a sice na: **nadnárodní úrovni** (prováděná přímo EU), **národní úrovni** (regionální politika uskutečňovaná jednotlivými členskými zeměmi) a **regionální úrovni** (realizována místními autoritami a posilována daným státem) [14, str. 116]. Za klíčové nástroje politiky soudržnosti považujeme strukturální fondy², Fond soudržnosti a půjčky Evropské investiční banky [14, str. 144].

1.3.1 Fondy Evropské unie

V rámci EU bylo pro zajištění politiky soudržnosti vyčleněno několik rozhodujících finančních nástrojů, s jejichž pomocí byly podporovány méně rozvinuté regiony a oblasti potýkající se se strukturálními problémy. Z těchto nástrojů plynou prostředky na podporu [12, str. 64] :

² Přehled Strukturálních fondů EU včetně jejich cílů a úkolů zachycuje tabulka v příloze 2.

- adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání,
- odborné přípravy zaměstnanosti,
- dalších oblastí.

Jednotlivé nástroje se soustřeďují na určité předem stanovené oblasti, a přispívají tak k dosažení stanovených tzv. prioritních cílů Strukturální politiky EU. Jednotlivé fondy jsou popsány níže. Je vhodné uvést poznámku, že pro programové období 2007 – 2013 došlo významným změnám jak na straně cílů tak na straně nástrojů politiky soudržnosti. V souvislosti s evropskými fondy byl počet nástrojů zredukován na tři: Evropský sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj a nově byl mezi strukturální fondy zařazen také Fond soudržnosti. Více o změnách v novém programovém období bude popsáno dále.

Evropský sociální fond (ESF)

Fond byl založen v roce 1957 a dodnes představuje jeden z nejdůležitějších nástrojů sociální politiky EU. Je určen na podporu přípravy na budoucí povolání a rekvalifikace, a na vytváření nových pracovních příležitostí. Dále se zaměřuje na boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů a na podporu integrace na trhu práce zvláště mladých lidí a znevýhodněných skupin obyvatelstva [12, str. 64].

Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (EAGGF)

Prostředky tohoto fondu jsou určeny jednak na financování společné zemědělské politiky Evropského unie a z části také na financování strukturální politiky EU. Do systému strukturálních fondů je totiž zahrnuta pouze podpůrná sekce, která poskytuje podporu modernizaci a zlepšování struktury aktivit v zemědělství a na venkově [12, str. 64]. Z jeho prostředků jsou financovány úkoly, týkající se přeměny agrárních struktur a rozvoje venkovských území. Fond byl založen v roce 1961.

Evropský regionální rozvojový fond (ERDF)

Tento fond byl založen již v roce 1975 a je možné jej považovat za nejvýznamnější a co do objemu finančních prostředků největší fond Evropské unie [14, str. 29]. Z jeho prostředků je financována pomoc problémovým a zaostávajícím regionům a upadajícím průmyslovým oblastem. Financují se z něho především investice do infrastruktury, vytváření pracovních míst, podpora místního rozvoje a zaměstnanosti, malé a střední podnikání v problémových regionech, věda a výzkum apod.

Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)

Fond byl založen v roce 1993 a zaměřuje se na podporu rybolovu, modernizaci rybářského průmyslu a restrukturalizaci rybářského odvětví.

Fond soudržnosti

Fond soudržnosti neboli Kohezní fond byl zřízen v roce 1994 na základě Maastrichtské smlouvy. Představuje nástroj solidarity, jež pomáhá slabším zemím splnit kritéria pro vstup do Hospodářské a měnové unie, tzv. maastrichtská kritéria. Z fondu se financují především „velké projekty“ v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury, přičemž tato forma pomoci je poskytována zemím, jejichž hrubý národní produkt na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU³. Pomoc poskytovaná z tohoto fondu pouze doplňuje pomoc ze Strukturálních fondů EU a proto se tyto formy pomoci nesmí vzájemně překrývat [12, str. 65].

1.3.2 Principy evropské politiky soudržnosti

Fungování strukturální politiky Evropské unie a poskytování strukturální pomoci je postaveno na několika základních principech, které se odrážejí v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci. Jako stěžejní lze uvést tyto principy [3, str. 87]:

- **princip koncentrace** – smyslem je soustředit nejvíce prostředků do regionů s nejzávažnějšími problémy a to na předem definované cíle. Na základě tohoto principu je účelné realizovat menší množství větších projektů, čímž se dosáhne většího efektu a zabrání se tak rozměňování poskytovaných prostředků na řadu drobných a méně významných akcí,
- **princip partnerství** – dle tohoto principu je vyžadována úzká spolupráce mezi Evropskou komisí, příjemcem pomoci a odpovídajícími orgány na národní, regionální i místní úrovni,
- **princip programování a plánování** – zde se klade důraz na komplexní přístup k řešení problémových regionů v co nejširších časových a prostorových souvislostech.

³ Podle údajů ČSÚ dosahoval v roce 2004 v České republice HDP na obyvatele 71 % úrovně Evropské unie.

Podporované projekty musí zapadat do ucelené několikaleté strategie či víceletého plánu,

- **princip adicionality (doplňkovosti)** – určuje, že prostředky vynakládané ze společného rozpočtu EU mají pouze doplňovat ostatní veřejné výdaje a nikoli je nahrazovat, přičemž poměr mezi národními a unijními prostředky musí dosáhnout stanovené minimální hranice. Finanční zainteresovanost příjemce má vést k vyšší efektivitě a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků,
- **princip monitorování a vyhodnocení** – dle tohoto principu musí být poskytnuté prostředky průběžně sledovány a vyhodnocovány z hlediska efektivnosti jejich využití a to ve všech fázích procesu, z hlediska věcného i finančního,
- **princip subsidiarity** – udává, že každá aktivita EU má být jen podpůrná. Na základě tohoto principu vyvíjí EU svou činnost jen tehdy, pokud na dosažení cílů navrhovaného projektu, z důvodů rozsahu či účinků, nestačí nižší jednotka (např. členský stát) sama.

1.3.3 Realizace politiky soudržnosti

Vlastní realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti se provádí prostřednictvím tzv. **programování**. Tento systém je založen na rozdělování společných prostředků EU na základě víceletých rozvojových programů, subprogramů a jednotlivých priorit a opatření [3, str. 73]. Dokumenty, které jsou v rámci tohoto systému vytvářeny jsou vzájemně provázané a sledují plnění cílů v dlouhodobém horizontu. Nejdůležitějšími dokumenty přitom byly Národní rozvojový plán, Rámec podpory Společenství a Operační programy. V programovém období 2007 – 2013 již není Národní rozvojový plán Evropskou unií vyžadován.

Národní rozvojový plán

Plán rozvoje sestavuje členský stát EU, přičemž stanovené priority státu a jeho regionů musí být v souladu s legislativou EU. Dokument byl podkladem pro vyjednávání podpory ze Strukturálních fondů EU. Mimo jiné tento plán obsahuje popis současné situace v daném státu, vytipovává problematické oblasti a definuje hlavní cíle, priority a opatření rozvojové strategie daného státu.

Rámec podpory Společenství

Tento dokument vytváří Evropská komise na základě předloženého Národního rozvojového plánu a jeho úkolem je zajistit koordinaci veškeré pomoci z EU. V rámci dokumentu je přesně vymezeno zaměření a rozsah podpory ze strukturálních fondů, včetně orientačního plánu pro každou prioritu a rok, předpokládaný finanční plán pro příspěvky z jednotlivých fondů a konkrétní opatření pro realizaci Rámce, které ustanovují řídicí orgány a vymezují monitorovací a hodnotící systémy [12, str.74]. Dokument je rozčleněn podle priorit a realizuje se prostřednictvím jednoho nebo více operačních programů. Prakticky se jedná o smlouvu mezi státem a Evropskou unií.

Operační programy

Operační programy jsou dokumenty schválené Evropskou komisí a jsou určeny pro realizaci Rámce podpory Společenství. Programy zahrnují konzistentní soubor priorit a víceletých opatření. Mohou být financovány z jednoho nebo i z více strukturálních fondů nebo za přispění dalších finančních nástrojů EU. Podle zaměření se jedná buď o:

- Sektorové operační programy,
- Regionální operační programy,
- Programy přeshraniční spolupráce,
- Programy nadnárodní a spolupráce,
- Programy meziregionální spolupráce.

Specifikem České republiky je navíc to, že každý operační program je doplněn o tzv. **programový dodatek**, který slouží k implementaci programových dokumentů a který obsahuje detailní prvky na úrovni jednotlivých opatření [12, str. 75].

1.3.4 Členění regionů pro potřeby Evropské unie

V rámci Evropské unie byla pro záměry politiky hospodářské a sociální soudržnosti a pro potřeby ekonomické statistiky zavedena tzv. **nomenklatura územních statistických jednotek**, podle které jsou základním územním rámcem pro poskytování podpory ze strukturálních fondů tzv. **územní statistické jednotky**, označované jako NUTS⁴. Tyto

⁴ Z francouzského „La nomenclature des unités territoriales statistiques“.

jednotky mají jednak zásadní význam pro statistiku Evropské unie, zastřešovanou statistickým úřadem Evropské komise EUROSTAT a dále jsou využívány pro účely strukturální politiky EU v rámci zařazování regionů pod jednotlivé cíle. Představují základní územní rámce pro poskytování podpory ze strukturálních fondů a mohou zahrnovat jednu nebo více územně správních jednotek v rámci daného státu. Jednotlivé úrovně NUTS jsou vymezeny následovně [20, str. 31]:

NUTS I územní jednotka typu velkých oblastí (zemí, makroregionů) daného státu, představuje největší regionální srovnávací jednotku a je obvykle tvořena několika jednotkami na úrovni NUTS II,

NUTS II jedná se o jednotku řádově nižší a obvykle odpovídá úrovni středního článku územně správního členění daného státu, velikostně se sem řadí území s jedním až dvěma miliony obyvatel,

NUTS III je jednotkou odpovídající přibližně úrovni nejnižšího územně správního regionu státní správy (okresy, kraje) a velikostně se sem řadí území s 200 až 400 tisíci obyvateli,

NUTS IV tato územní jednotka není příliš významná a v řadě států EU ani není vymezena,

NUTS V představuje nejmenší lokální jednotku (obec, svazky obcí).

Pokud jde o úroveň NUTS I, IV a V není vyžadováno vymezení těchto územních jednotek pro potřeby politiky soudržnosti. V podstatě slouží pouze pro statistické účely EU a přímou vazbu na strukturální fondy mají pouze jednotky NUTS II a III.

1.4 *Pojetí regionální politiky v České republice*

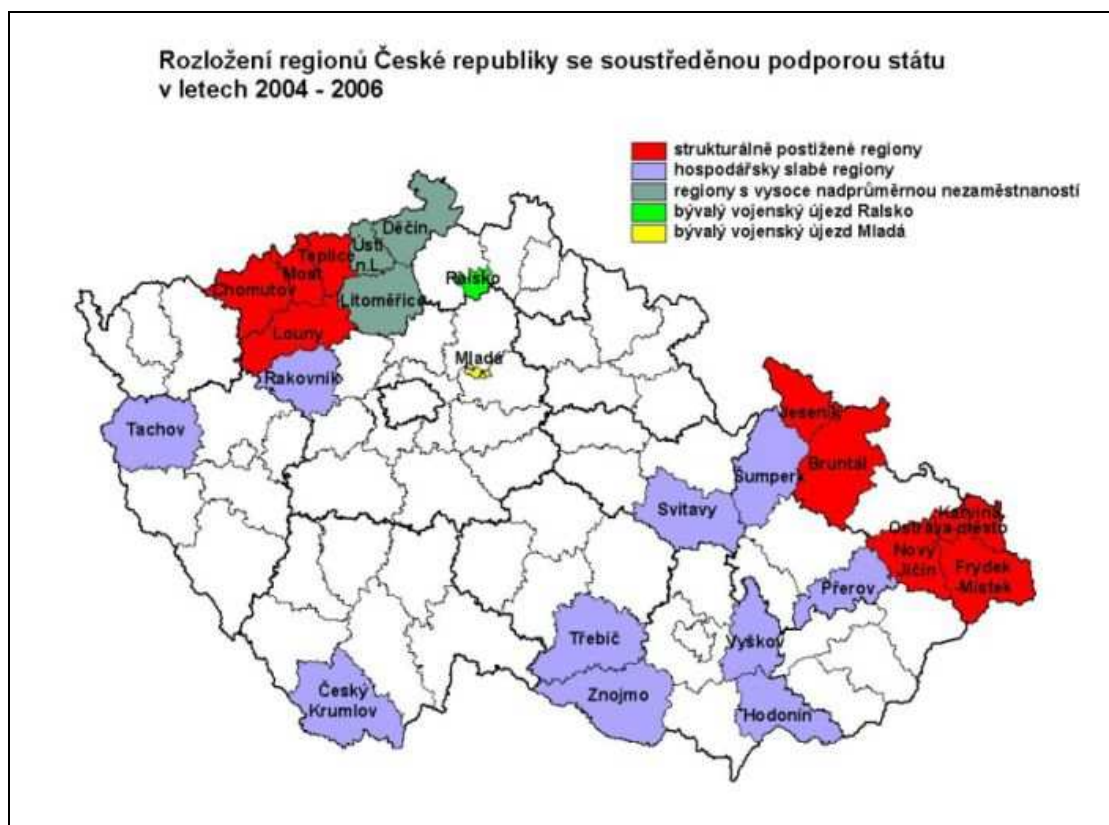
Dříve než bude přistoupeno k vlastnímu výzkumu, je vhodné upozornit na určité zvláštnosti, jimiž se vyznačuje regionální politika v České republice. Je nutné počítat s tím, že pojetí regionální politiky v každém konkrétním státě odráží jeho historický a politický vývoj, problémy jeho regionů i celkovou kulturu a úroveň občanské společnosti. Proto pojetí regionální politiky v rámci individuálních států je pro každou zemi specifické a svým způsobem unikátní.

V České republice došlo k zásadním změnám na počátku devadesátých let, kdy proběhl politický převrat, následovaný přechodem z plánovaného hospodářství k tržní ekonomice.

Probíhající transformační procesy se však negativně projevíly ve vzniku výrazných disparit v ekonomickém rozvoji jednotlivých oblastí. Pro většinu těchto, tzv. problémových regionů, byla typická nadprůměrná nezaměstnanost, nízká ekonomická výkonnost, ekologické problémy, nedostatečná infrastruktura a převaha těžkého průmyslu [6, str. 64].

Dodnes jsou za nejvíce problémové považovány ty regiony, u nichž došlo k úpadku dominantních odvětví a to jak v oblasti těžkého průmyslu tak v oblasti zemědělství. Za strukturálně postižené oblasti lze označit Ostravsko, Kladensko, Louny či Mostecko a mezi hospodářsky slabé regiony řadíme například Znojmsko, Břeclavsko, Jeseník či z části území Jižních Čech [15, str. 32]. Přehled těchto regionů ilustruje následující obrázek.

Obrázek 2 Problémové regiony České republiky

Zdroj: www.mmr.cz

Na negativní vývoj reagovala tehdejší vláda snahou o formulaci nové regionální politiky, jejíž cílem by bylo především minimalizovat ekonomický pokles hospodářsky slabých a strukturálně handicapovaných regionů a obnovit jejich růst [6, str. 65]. Návrh nového zákona o regionální politice byl skutečně vypracován, ale v roce 1992 byl nově zvolenou vládou

odmítnut jako nepotřebný a přijaty byly pouze určité zásady pro realizaci regionální hospodářské politiky.

1.4.1 Nová regionální politika

V následujících letech se však začala diskutovat otázka přistoupení České republiky k Evropskému unii a stále častěji se projevovala skutečnost, že koncepce Evropské unie dalece přesahuje úzký rámec regionální politiky České republiky, tak jak byla v dané době realizována. Evropská komise se ve svém stanovisku k žádosti ČR o přijetí do EU, podanou v červenci 1997, vyjádřila ve smyslu, že *„pojetí regionální politiky v České republice není v souladu s principy Evropské unie a je proto třeba vypracovat odpovídající mechanismy, vytvořit účinné nástroje a pojmout regionální politiku tak, aby byla v souladu s pravidly uplatňovanými v EU“* [3, str. 51].

Největším nedostatkem byla především [6, str. 68]:

- absence regionální samosprávy,
- roztržitost regionální politiky do více resortů a její malé propojení s příbuznými politikami státu,
- úzké spektrum nástrojů regionální politiky,
- a nedostatečná legislativa.

Takovýto stav ovšem vyvolával potřebu reformy veřejné správy, kompletní změnu koncepce hospodářské politiky státu, a vytvoření takové regionální politiky, které by respektovala základní principy strukturální politiky EU.

V dubnu roku 1998 byly zformulovány a odsouhlaseny nové zásady regionální politiky a zároveň byly zrušeny dosavadní zásady z roku 1992. Takto nově pojatá regionální politika se zaměřovala na podporu všech regionů v České republice, s cílem [3, str. 52]:

- harmonického a vyváženého rozvoje jednotlivých regionů,
- snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů,
- a podporou hospodářského a sociálního rozvoje regionů.

Za pomoci nových zásad byly postupně odstraněny hlavní nedostatky regionální politiky, přičemž tyto nové zásady obsahovaly všechny základní principy regionální politiky Evropské unie.

1.4.2 Proces přibližování zemím Evropské unie

Dalším krokem, který měl Českou republiku přiblížit zemím Evropské unie, bylo v roce 2001 zřízení vyšších samosprávních územních celků (krajů) a postupný přesun pravomocí a zodpovědnosti z centrální úrovně na úroveň krajských samospráv.

Od roku 1996 je za regionální politiku plně kompetentní Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které bylo posléze jmenováno řídicím orgánem politiky soudržnosti Evropské unie v České republice. Ministerstvo tak nese celkovou odpovědnost za účinnost, správnost řízení a provádění pomoci ze strukturálních fondů. Věcně odpovídá za koordinaci pomoci a komunikaci s Evropskou komisí. Jako platební orgán, odpovědný za provádění plateb konečným příjemcům pomoci z Evropské unie bylo určeno Ministerstvo financí ČR a jako monitorovací výbory každého operačního programu byla pověřena příslušná ministerstva a jimi zřízené implementační agentury [12, str. 77].

Dále byly definovány nové nástroje k podpoře regionálního rozvoje, které lépe odpovídaly potřebám jednotlivých regionů. Mezi nejvýznamnější finanční nástroje pobídkového charakteru patří [3, str. 56]:

- dotace,
- úvěry se zvýhodněnou úvěrovou sazbou a dobou splatnosti,
- návratné výpomoci.

Naproti tomu důležitými nástroji podpůrného charakteru jsou:

- investiční dotace,
- neinvestiční dotace.

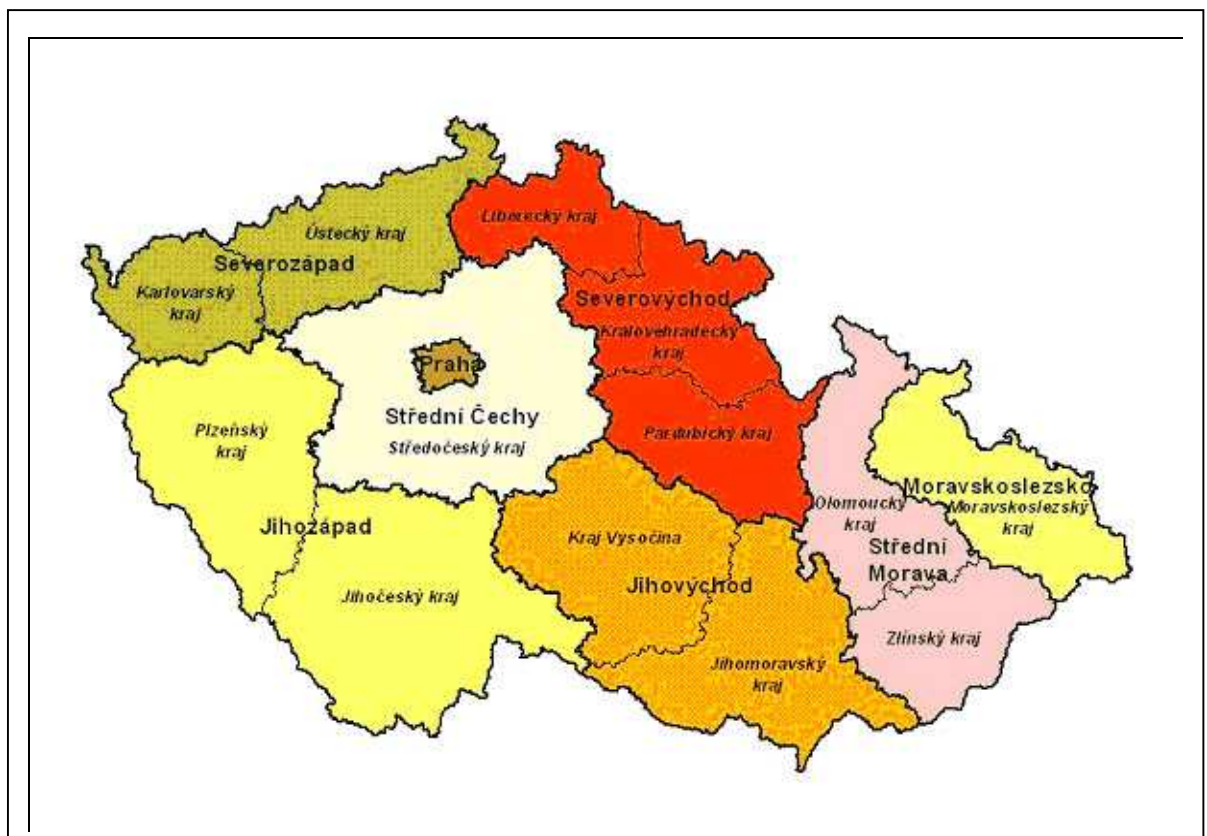
Taktéž bylo zavedeno statistické členění území České republiky, dle požadavků Evropské unie, přičemž pro získávání podpory ze strukturálních fondů jsou klíčová podporovaná území vymezená na úrovni NUTS II. V rámci tohoto členění byly ustanoveny následující úrovně [15, str. 33]:

NUTS I	celá Česká republika, její úlohou bylo zabezpečení prostředků státního rozpočtu a vytvoření adekvátních legislativních opatření,
NUTS II	regiony soudržnosti, v ČR jde o sdružení jednoho až třech krajů,

- NUTS III** kraje, jejich úloha spočívá v realizaci regionálního rozvoje svého územního obvodu, spolupráce s ústředními správními úřady a koordinace zájmů obcí,
- NUTS IV** okresy, měly pouze dočasnou funkci do konce roku 2002, jako územní jednotky ovšem fungují dodnes,
- NUTS V** obce, jejich úkolem je participovat na realizaci regionálních programů v oblasti místního rozvoje.

Regionální členění na úrovni NUTS II a NUTS III ilustruje následující obrázek.

Obrázek 3 Regionální uspořádání ČR podle klasifikace NUTS

Zdroj: www.strukturální-fondy.cz

Kromě zavedení statistického členění se Česká republika zavázala k přípravě strategických a programových dokumentů, jejichž prostřednictvím by byl podporován regionální rozvoj a na jejichž základě by bylo možné přijímat podporu ze Strukturálních fondů EU. Jedním z

hlavních strategických dokumentů regionální politiky v ČR je **Strategie regionálního rozvoje České republiky**, kterou přijala vláda 12. července 2000 a která obsahuje:

- analýzu dosavadního regionálního rozvoje ČR,
- vymezuje silné a slabé stránky jednotlivých regionů, odvětví a sektorů,
- vymezuje priority a opatření k podpoře rozvoje,
- a stanovuje úkoly k zabezpečení realizace této strategie.

Pro to, aby regiony mohly čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů, musí dále členský stát vypracovat tzv. rozvojový plán. Dokument je zpracován pro jeden nebo více regionů spadajících pod úroveň NUTS II a splňujících kritéria zařazení pod Cíl 1 politiky soudržnosti. V ČR tato kritéria splňují prakticky všechny regiony soudržnosti NUTS II, s výjimkou Prahy.

Takto zpracovanému plánu v České republice odpovídal **Národní rozvojový plán ČR**, schválený 16. prosince 2002. Sloužil jako podklad pro vyjednávání s Evropskou komisí o Rámci podpory Společenství na jaře roku 2003. Plán obsahoval popis současné situace v ČR, vtipoval problematické oblasti a definoval hlavní cíle rozvojové strategie. V rámci tohoto dokumentu byly také definovány tzv. **operační programy (OP)**, které se zaměřovaly na konkrétní problematické oblasti a které sledovaly splnění výše stanovených cílů v rámci dané oblasti. Přehled operačních programů pro období 2000 – 2006 a jejich cíle znázorňuje následující tabulka. V programovém období 2007 – 2013 již není zpracování Národního rozvojového plánu vyžadováno.

Tabulka 2 Operační programy ČR pro programovací období 2000 – 2006

Název OP	Cíl
OP Průmysl a podnikání	rozvoj průmyslového výzkumu a vývoje budování podnikatelských nemovitostí rozvoj školicích středisek pro odborné vzdělávání snížování energetické náročnosti výroby MSP využívání alternativních energetických zdrojů
OP Infrastruktura	modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury snížování negativních důsledků dopravy na ŽP ochrana životního prostředí ochrana přírody a krajiny odstraňování starých ekologických zátěží
OP Rozvoj lidských zdrojů	zvyšování zaměstnanosti celoživotní vzdělávání růst kvalifikace a pružnost pracovních sil růst konkurenceschopnosti podniků s ohledem na trh práce podpora integrace sociálně vyloučených skupin obyvatelstva
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	posílení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnické výroby zvyšování bezpečnosti potravin a jejich kvality tvorba nových pracovních příležitostí na venkově zachování či zlepšování životního prostředí
Společný regionální operační program	vyvážený a udržitelný ekonomický rozvoj regionů regionální podnikání rozvoj infrastruktury v regionech rozvoj lidských zdrojů v regionech rozvoj cestovního ruchu

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Vzhledem k tomu, že Praha má průměr HDP/obyvatele vyšší než 75 % průměru EU, nemůže čerpat finanční prostředky v rámci Cíle 1. Je ovšem oprávněna čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů v rámci Cíle 2 a Cíle 3 politiky soudržnosti EU. Proto byly pro Prahu vytvořeny tzv. jednotné programové dokumenty, JPD2 pro Cíl 2 a JPD 3 pro Cíl 3.

Pro naplnění Cíle 2 politiky soudržnosti EU byly pro zkrácené programové období 2004 – 2006 vytyčeny tři priority Jednotného programového dokumentu 2:

- PRIORITA 1** Revitalizace a rozvoj městského prostředí
- PRIORITA 2** Vytváření podmínek budoucí prosperity vybraného území
- PRIORITA 3** Technická pomoc

Pro naplnění Cíle 3 politiky soudržnosti EU byly pro zkrácené programové období 2004 – 2006 vytyčeny čtyři priority Jednotného programového dokumentu 3:

PRIORITA 1	Aktivní politika zaměstnanosti
PRIORITA 2	Sociální integrace a rovné příležitosti
PRIORITA 3	Rozvoj celoživotního učení
PRIORITA 4	Adaptabilita a podnikání

Závěrem je ještě vhodné uvést poznámku, že od roku 2000 měla Česká republika možnost využít programů Evropského společenství v rámci finanční předvstupní pomoci kandidátským zemím. Konkrétně šlo o programy Phare, Ispa a Sapard.

1.5 Pojetí regionální politiky ve Velké Británii

Mluvíme-li o specifikách regionální politiky Velké Británie je nutné uvést, že britský tzv. anglosaský systém veřejné správy vykazuje v porovnání s evropsko-kontinentálním systémem veřejné správy řadu odlišných znaků. Předně již samotný přístup k Evropské unii je daleko více skeptický a nesporně více odmítavý než je tomu například v České republice. Jedním z důvodů je fakt, že v Británii je silně zakořeněna téměř tisíciletá tradice národní a politické nezávislosti, což se nutně projevilo během procesu připojování Velké Británie k Evropské unii. Pravděpodobně to úzce souvisí s její geografí [1, str. 3]. Velká Británie je totiž ostrov a jako takový je víceméně odtržen od politického dění na kontinentu. Navíc odlišný historický vývoj, rozdílnost kultury i jazyka a celkové ctění národní identity a národní historie představují jednu z hlavních příčin, proč Britové dodnes plně nedoceňují přínosy členství s evropskými partnery.

První snahy o připojení Británie k EU proběhly již v roce 1957, ovšem v lidovém hlasování byl vstup zamítnut. Britové se obávali především ztráty státní suverenity, národních symbolů a v neposlední řadě též panovaly obavy z otevření trhu práce [5, str. 94]. Další překážkou vstupu do EU byla obava z vytváření evropské obdoby USA tzv. „super state“, s čímž by se samozřejmě pojil proces centralizace [21, str. 208]. Navíc v té době nepředstavovala Evropa pro Británii hlavní prioritu, zvláště proto, že usilovala o intenzivnější vztahy s USA a Francií a o vstup do Commonwealthu. Ovšem poté, co bylo připravované americko-britské partnerství vetováno a ekonomické problémy Velké Británie začaly nebezpečně gradovat,

došlo k určitému přehodnocení přístupu k EU a posléze za konzervativní vlády premiéra Edwarda Heatha, v roce 1973 přistoupila Velká Británie k Evropskému společenství. Tento obrat byl komentován následovně „*ačkoliv ze vstupu Británie do EU nebyli Britové nadšeni, bylo evidentní, že spolupráce s EU je nezbytná*“ [21, str. 13].

Poté se začala vzájemná spolupráce Británie s EU více prohlubovat, jednalo se jednak o využívání Evropských fondů, kooperaci s regiony v ostatních evropských zemích a v neposlední řadě šlo také o participaci na vytváření společných evropských politik [21, str. 215]. Nicméně i přesto bylo veřejné mínění v Británii stále více euroskeptické a to především z nárůstu obav o zachování národní identity.

Z výše uvedeného textu jasně vyplývá, jak odlišný je již vlastní postoj obou zemí k EU. Česká republika dlouhá léta usilovala o přistoupení k EU a celkový přístup vyznačuje větší snahu o spolupráci a participaci s členskými zeměmi. Naproti tomu pro Velkou Británii byl vstup do EU spíše politickým rozhodnutím a pro Brity je dodnes obtížné spolufinancovat události v Evropě, již se stále necítí být součástí, a pro britskou vládu je stále problematické obstarávat a řešit evropské otázky [21, str. 13].

1.5.1 Systém místní správy ve Velké Británii

Z politického hlediska je Británie unitárním státem, ačkoliv během posledních několika let došlo k zásadním změnám ve způsobu veřejné správy a více se tak svým pojetím začíná podobat federaci. Británie se skládá ze čtyř základních částí: Anglie, Skotsko, Wales a Severní Irsko. Státní moc je soustředěna do rukou centrální autority, reprezentované národním Parlamentem ve Westminsteru, přičemž jednotlivé oblasti mají stejnou moc i práva a jsou stejným způsobem reprezentovány v Parlamentu [21, str. 209]. Ohledně místní správy „*systém, který dnes v Británii funguje je ve své podstatě hluboce zakořeněn v minulosti*“ [1, str. 404]. Počátky dnešního způsobu místní správy lze datovat přibližně do 70. let dvacátého století, kdy byl zaveden do praxe první systém lokální správy tzv. *system of local councils*. Konkrétně šlo o rok 1972, kdy v tzv. „*Local Government Act*“ vláda poprvé ustanovila moc a příslušné funkce místní správě tak, jak přibližně fungují dodnes.

Prakticky se jedná o tzv. „*Multi-level of governance*“, což lze vysvětlit jako systém, v němž je zavedeno více úrovní, ve kterých operují vládní instituce. Jednotlivé úrovně jsou přitom řazeny hierarchicky nad sebou, přičemž v případě Velké Británie se jedná o konkrétně dvě úrovně veřejné správy. První úroveň tvoří národní vláda tzv. „*national government*“, jež je tvořena sítí vládních organizací a druhou úroveň představuje lokální vláda tzv. „*local*

government“. Obě vrstvy jsou vzájemně propojeny a instituce obou úrovní spolu vzájemně spolupracují. Centrální vláda určuje rámec ve kterém lokální vláda operuje, formuluje veřejnou politiku a určuje celkový směr vývoje [16, str. 248].

Existují zde dva základní principy, na kterých je založeno fungování britské místní správy. Jde o princip demokracie a princip politické efektivity [21, str. 212]. Systém jako takový vychází z předpokladu, že veřejné rozhodnutí by mělo být učiněno co nejbližší těm, kterých se přímo týká. Racionálním důvodem pro tento způsob správy je navíc fakt, že centrální vláda není schopna řešit adekvátním způsobem problémy jednotlivých regionů a je tudíž více účelné svěřit řešení těchto problémů místní úrovni správy tzv. „local councils“. Ti mohou zodpovědněji řešit problémy konkrétní lokality, přičemž mohou vycházet ze znalosti dané oblasti. Navíc jsou lépe dostupné lidem žijícím v daném regionu, takže mohou pružněji reagovat na existující problémy.

1.5.2 Struktura místní správy ve Velké Británii

Současný systém britské místní správy je „extrémně zmatený a nepřehledný a představuje výsledek kompletní reorganizace systému v roce 1973 a následných změn v roce 1986 a v devadesátých letech“ [30]. Konkrétně šlo o sérii úprav v mezidobí 1995 až 1998. Původní forma místní správy, která v Británii fungovala od roku 1973 přibližně až do roku 1995, odpovídala dvouvrstvému modelu tzv. „two-tires model of councils“. Tento model je popisován tak, že v praxi byly zřízeny dva typy správních oblastí, jednak *county councils*, což lze česky přeložit jako hrabství a jež velikostně odpovídají českým krajům a *district councils*, správní oblasti zhruba odpovídající bývalým českým okresům [17, str. 343].

County Councils označovaly oblasti o velikosti 500 tis. až 1,5 mil. obyvatel a v rámci Británie jich fungovalo 34,

District Councils oblasti s okolo 100 tis. obyvatel, v rámci Británie jich bylo zřízeno 238.

Přitom čtyři až čtrnáct jednotlivých district councils tvořilo dohromady jeden county councils. Zákonem pak byla rozdělena oprávnění a povinnosti jednotlivých správních oblastí, včetně rozdělení veřejných služeb, za které byly jednotlivé úrovně odpovědné. Toto rozdělení zachycuje následující tabulka.

Tabulka 3 Zajišťování veřejných služeb místní správou

County Councils	District Councils	Společně
Vzdělávání	Místní plánování	Rekreace a cestovní ruch
Sociální služby	Bytová výstavba	Kultura
Doprava	Místní komunikace	
Strategické plánování	Katastr nemovitostí	
Požární služba	Životní prostředí	
Ochrana spotřebitele	Sběr odpadu	
Likvidace odpadu		
Drobné zemědělství		
Knihovnictví		

Zdroj: www.gwydir.demon.co.uk/uklocalgov/structure.htm

Kromě těchto základních územněsprávních oblastí zde byly dále vyčleněny ještě tzv. *major urban areas*, které zahrnovaly území a přilehlé okolí velkých měst, jako například London, Manchester, Liverpool, Birmingham, Newcastle apod. Tato území fungovala samostatně a veřejné služby zajišťovala svépomocně, obdobně jako v České republice Praha. Oblast Londýna byla nazývána **London Borough Council** a oblasti kolem ostatních samosprávných měst **Metropolitan District Councils**.

V tomto systému ovšem došlo v průběhu devadesátých let, za vlády premiéra Blaira, k významným organizačním změnám. Hlavní příčinou byla skutečnost, že stávající systém zajišťování veřejných služeb nebyl dostatečně efektivní a byl velmi zmatený, a to především z důvodu přílišné vzdálenosti zajišťovatelů služeb od jejich příjemců [30]. Tuto skutečnost též potvrzuje fakt, že v období sedmdesátých a osmdesátých let, za vlády Margaret Thatcherové, došlo postupně ke zrušení důležitých prvků lokální správy a zbylé autority byly důsledně zařazeny pod centrální správu v Londýně. Jejich autonomie byla tedy velice omezena. Následně v roce 1997 byly zrušeny county councils a jejich funkce a úkoly se postupně přesunuly na district councils. Tímto krokem byla místní správě opět navrácena její role ve veřejné správě a celkově byla výrazně posílena její funkce. Takto nově vytvořené správní

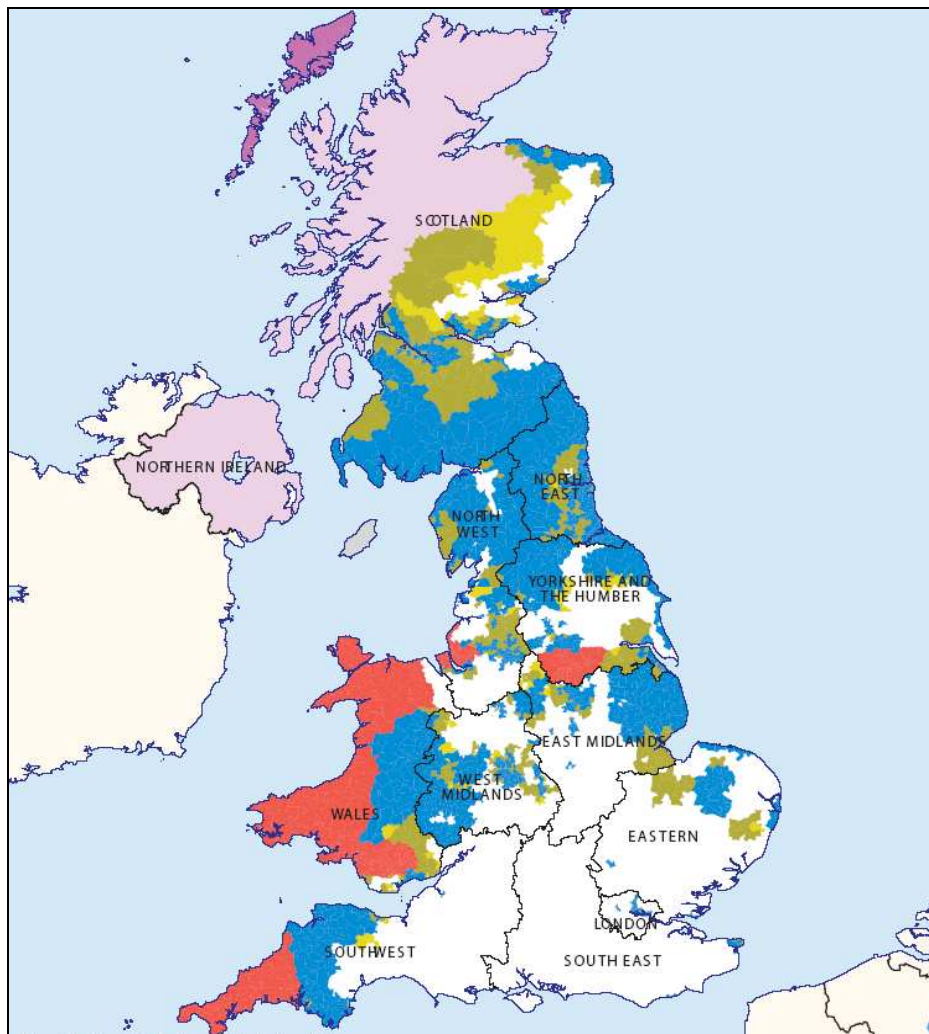
oblasti byly nazvány **Unitary authorities** a na celém území Velké Británie jich dnes existuje 468.

1.5.3 Návaznost na regionální politiku Evropské unie

Podobně jako je tomu v České republice mají také britské územně správní celky určité návaznosti na územní členění požadované Evropskou unií. Konkrétně ve Velké Británii jsou NUTS pojaty následovně:

- NUTS 1** představují území základních oblastí tvořících Spojené království, tedy Skotsko, Wales, Severní Irsko a devět regionů v rámci Anglie tzv. Government Office Regions. Oblastí spadajících pod NUTS 1 je ve Velké Británii zřízeno celkem dvanáct a jejich přehled zachycuje obrázek č. 4,
- NUTS 2** v rámci Velké Británie jich existuje třicet sedm, přičemž v Anglii a Skotsku se jedná o území jednoho či více hrabství tzv. councils, unitary authorities ve Walesu a pokud jde o Severní Irsko, jedná se zde o celé jeho území,
- NUTS 3** v Británii jich funguje sto třicet tři a představují území jednotlivých hrabství či jejich svazků v Anglii a Skotsku, případně území unitary authorities ve Walesu či jeden nebo více district councils v Severním Irsku,
- NUTS 4** v rámci Británie jich existuje 443, nicméně od července 2003 byly nahrazeny tzv. Local Administrative Units (LAU 1) a přibližně odpovídají oblastem district councils, případně unitary authorities,
- NUTS 5** podobně jako NUTS 4 byly taktéž nahrazeny Local Administrative Unites (LAU 2), jedná se o oblasti odpovídající jednotlivým volebním okrskům a v Británii jich je zřízeno přibližně 11 000.

Obrázek 4 Regionální uspořádání ve Velké Británii – NUTS 1

Zdroj: Regions matter. [CD-ROM]

Při zkoumání cílů regionální politiky Velké Británie, zjistíme, že zde již neřeší pouze podporu nejchudších regionů, ale zaměřuje se především na podporu ekonomické výkonnosti všech regionů, zejména pak na jejich dlouhodobý růst a prosperitu, a využívání ekonomického potenciálu jednotlivých území. Nicméně je třeba uvést, že i zde existují reálné rozdíly mezi jednotlivými regiony a lokalitami. Často se poukazuje na podstatné rozdíly mezi životní úrovní jednotlivých regionů [5, str. 242]. Jako příklad lze uvést měření z roku 1989, kdy životní úroveň za celou zemi představovala 100,7 % průměru zemí EU. Nicméně rozptýl se pohyboval od 121 % v oblasti jihovýchodní Anglie, po 74 % v Severním Irsku. Mezi nejvíce problémové regiony přitom patřily oblasti Merseyside, Scottish Highlands a Island Enterprise Area. Jako problémové regiony se uvádí také regiony s tradičním těžkým průmyslem, jako je

těžba a zpracování uhlí a oceli, a loďařský průmysl. Především se jedná o oblast Central Lowlands, West Cumbria, Cleveland, Yorkshire, West Midlands nebo South Wales a také některé venkovské oblasti s převahou zemědělství a farmářství jako např. Galloway, Cornwall či většina území Walesu [22, str. 167].

Základním strategickým dokumentem britské regionální politiky je **Vládní regionální rozvojová strategie** tzv. Government's regional development strategy, která je založena na následujících faktorech [34]:

- makroekonomická stabilita, která je základem dalšího rozvoje,
- mikroekonomická reforma, která by napomohla řešit selhávání trhu na národní, regionální i místní úrovni,
- regionální politika založená na přenesení kompetencí na nižší úrovně tzv. dekoncentrace tak, aby regiony měly dostatečné zdroje a flexibilitu k výkonu lokálních politik.

Pro období 2000 – 2006 využívala Velká Británie šest regionálních rozvojových programů, z nichž ovšem byly dva od konce roku 2005 pozastaveny, a dále speciální program zaměřený na podporu Severního Irsku tzv. PEACE II. Přehled konkrétních problémových oblastí a jejich základní priority zachycuje následující tabulka.

Tabulka 4 Programy podpory a jejich priority ve Velké Británii

Problémové oblasti	Priority
Konkurenceschopnost malých a středních podniků	Podpora společností se strategickým potenciálem, využití komunikačních a informačních technologií, transfer technologií do podniků, přizpůsobování se změnám na trhu, podpora klastrů, přístup k rozvojovému kapitálu, podpora spolupráce mezi podniky a regionálními vzdělávacími institucemi
Rozvoj příležitostí	Podpora strategicky důležitých oblastí, vykazující růstový potenciál pro rozvoj podnikání, zajištění zaměstnanosti, podpora rozvíjejícího se sektoru informačních technologií, boj proti specifickým regionálním handicapům městských i venkovských oblastí a oblastí závislých na rybolovu
Kvalifikace	Zmenšování regionálních nerovností na poli znalostí, rozvoj specifických dovedností ze kterých pramení příležitosti pro místní trhy
Místní ekonomická revitalizace znevýhodněných regionů	Podpora adaptability, zaměstnatelnosti, zajištění udržitelného rozvoje prostřednictvím zvyšování atraktivity problémových oblastí, podpora místního podnikání a městský a venkovský rozvoj
Ekologicky šetrná infrastruktura	Vyšší využití obnovitelných zdrojů energie
Dopravní infrastruktura	Zlepšení stavu veřejné dopravy, nalezení nové rovnováhy mezi různými způsoby dopravy, eliminace průjezdů, vylepšení spojení s Evropskou dopravní sítí, zlepšení místních komunikací

Zdroj: A modern regional policy for the United Kingdom.

1.6 Programové období 2007 – 2013

S narůstajícími ekonomickými problémy, zvyšující se nezaměstnaností a stagnací ekonomického růstu, se ve většině zemí Evropské unie začala diskutovat otázka, jaké změny by bylo vhodné zavést, aby došlo k pozitivnímu obratu. Dle závěrů Předsednictva Evropské rady z března 2005 bylo především nutné „obnovit základ Evropské konkurenceschopnosti,

zvýšit potenciál růstu a produktivitu a také posílit sociální soudržnost Evropy, přičemž bylo doporučeno klást důraz na znalosti, inovace a optimalizaci lidského kapitálu.“ [46]

Na základě těchto závěrů byla následně formulována nová **Politika soudržnosti 2007 – 2013**, která se zaměřuje především na eliminaci negativních dopadů volného trhu na jednotlivé regiony a to zvláště prostřednictvím přerozdělování společných zdrojů s cílem podpory hospodářského růstu a udržitelného rozvoje. Na rozdíl od předchozího období se tato nová politika se opírá o tři nově definované cíle:

- **Konverze:** podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských státech a regionech. Konkrétně se jedná o posílení dopravních i energetických infrastruktur, prevenci rizik v životním prostředí, posilování potenciálu lidských zdrojů a následný růst produktivity práce a potažmo stimulace hospodářského růstu a nově také podpora výzkumu a inovační činnosti. Tento cíl se přitom vztahuje na ty regiony, jejichž HDP na osobu je nižší než 75 % průměru EU.
- **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** předvídání a podpora změn. Jedná se o pomoc regionům předvídat a podporovat hospodářské změny a to v průmyslových, městských i venkovských oblastech, posilováním jejich konkurenceschopnosti a aktivity. Prakticky se tento cíl zaměřuje na tři základní okruhy: inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a prevence vzniku rizik a dostupnost dopravních a telekomunikačních sítí.
- **Evropská územní spolupráce:** podpora harmonického a vyváženého rozvoje území Evropské unie. V praxi se jedná o prohlubování harmonické integrace území EU na přeshraniční, nadnárodní i meziregionální úrovni, přičemž se týká všech regionů na úrovni NUTS III.

Kromě nových cílů ovšem byly zreformovány také mechanismy, vedoucí k jejich dosažení. Nový prováděcí systém má být jednodušší a měl by důrazněji zohledňovat princip subsidiarity. To znamená, že na jednu stranu vyžaduje větší iniciativu také na nižších úrovních Unie, očekává vlastní aktivitu jednotlivých členských států či regionů, ovšem na druhou stranu byly provedeny takové změny, aby byl celý systém jednodušší a zvládnutelný i pro nižší jednotky. Tato zjednodušující opatření se přitom týkají jak systému programování, tak finanční správy a v neposlední řadě též systému finanční kontroly. Podle slov členky Evropské komise Dalie Grybauskaité „budou fondy Evropské unie snáze přístupnější zejména pro malé žadatele a přitom by měly být více transparentní a přehledné.“ [4].

Ohledně změn v programovacím systému jde o to, že každý členský stát bude vypracovávat svou vlastní strategii rozvoje svého území, která bude po projednání s Evropskou komisí tvořit základní rámec pro regionální programy daného státu. V oblasti finanční správy představuje největší změnu to, že jednotlivé platby se již nebudou uskutečňovat na úrovni jednotlivých opatření, ale jen na úrovni vysokých priorit, a způsobilost výdajů jednotlivých projektů budou dále určovat národní pravidla daného státu. Výraznou změnu také přinese provoz kontrolních systémů, ve kterých se bude více prosazovat princip proporcionality. To prakticky znamená, že čím více se bude EU podílet na spolufinancování projektů, tím vyšší požadavky si bude urogovat. Na druhou stranu to ovšem znamená, že pod určitým prahem budou mít členské státy možnost uplatňovat pouze vlastní národní kontrolní systémy.

Celková částka prostředků předpokládaných finančním rámcem na roky 2007 – 2013 představuje 864,316 mld. EUR ve výdajích a 820,780 mld. EUR v příjmech [3], přičemž podle slov Dalie Grybauskaité [4] půjde výrazná podpora zejména do oblasti inovací, dopravy, vzdělávání a školících a rekvalifikačních programů.

Dle rozhodnutí Komise ze 31. října 2006 [6] byly určeny regiony, které jsou způsobilé čerpat finanční pomoc ze Strukturálních fondů EU, přičemž v rámci „Evropské územní spolupráce“ jsou oprávněny žádat všechny kraje v České republice včetně Prahy a na území Velké Británie oblasti s relativně nižší životní úrovní jako např. Merseyside, Devon, území Manchesteru, většina Walesu, jihozápad Skotska či Severní Irsko.

Podobně jako byly zredukovány cíle politiky soudržnosti, byly zredukovány také finanční nástroje. Namísto původních šesti byly ponechány pouze tři a to:

- Fond soudržnosti,
- Evropský fond regionálního rozvoje,
- Evropský sociální fond.

Navíc problematika rozvoje venkova a rybolovu nebude již v novém programovém období součástí politiky soudržnosti, ale bude zařazena pod Společnou zemědělskou politiku. Přitom hlavním nástrojem pro její naplňování bude Evropský zemědělský fond venkovského rozvoje.

Několik změn proběhlo též v programových dokumentech, pomocí kterých jsou finanční prostředky ze strukturálních fondů rozdělovány. Předně Národní rozvojový plán již nebude zásadním dokumentem pro vyjednávání členského státu s Evropskou komisí, ale bude pouze podpůrným dokumentem. Zásadním dokumentem pro toto vyjednávání bude tzv. **Národní**

strategický referenční rámec státu. Výchozím dokumentem pro jeho zpracování přitom bude Národní rozvojový plán.

V novém období se české subjekty mohou ucházet o finanční pomoc ze strukturálních fondů prostřednictvím celkem čtyřadvaceti programů, namísto původních deseti. Nově bylo zavedeno také sedm regionálních programů, které jsou určeny jednotlivým územním celkům na úrovni NUTS II (regiony soudržnosti). Srovnání změn v minulém a stávajícím programovém období zachycuje tabulka 5.

Tabulka 5 Srovnání cílů, nástrojů a programů v minulém a stávajícím období

Změny v programovém období	Období 2000 - 2006	Období 2007 - 2013
CÍLE	<p>9 CÍLŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fond soudržnosti ▪ Cíl 1 ▪ Cíl 2 ▪ Cíl 3 ▪ INTERREG ▪ URBAN ▪ EQUAL ▪ LEADER+ ▪ Rozvoj venkova a restrukturalizace rybolovu mimo rámec Cíle 1 	<p>3 CÍLE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konvergence ▪ Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost ▪ Evropská územní spolupráce
NÁSTROJE	<p>6 NÁSTROJŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fond soudržnosti ▪ ERDF ▪ ESF ▪ EAGGF – záruční sekce ▪ EAGGF – orientační sekce ▪ FIG 	<p>3 NÁSTROJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fond soudržnosti ▪ ERDF ▪ ESF
PROGRAMY	<p>10 PROGRAMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 Operačních programů (OP) ▪ JPD 2 ▪ JPD 3 ▪ INTERREG ▪ EQUAL ▪ Fond soudržnosti 	<p>24 PROGRAMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 7 Sektorových OP ▪ 7 Regionálních OP ▪ 1 Technická pomoc ▪ 2 Programy pro Prahu ▪ 5 Programů přeshraniční spolupráce ▪ 1 Program nadnárodní spolupráce ▪ 1 Program meziregionální spolupráce

Zdroj: Vlastní tabulka

2 Strategie informování o strukturálních фондах

V předešlé kapitole bylo uvedeno, na jakých principech funguje poskytování strukturální pomoci v rámci Evropské unie, jaký účel sleduje a čeho chce dosáhnout. Není však možné se omezit pouze na to, že tu takováto možnost financování existuje a proto se následující kapitola pokusí vystihnout, jakým způsobem je zajištěna praktická realizace této formy pomoci. Jak bylo naznačeno v úvodu této práce, možnou příčinou nedostatečného využívání tohoto způsobu financování organizacemi v neziskovém sektoru je jejich omezená informovanost a v neposlední řadě též zmatek a nepřehlednost v dostupných informačních zdrojích. Z tohoto důvodu bude v této kapitole popsáno jakým způsobem je propagována tato forma pomoci, jaké informace jsou potenciálním žadatelům k dispozici a jaká opatření zde fungují, aby se tato finanční pomoc dostala ke správným projektům.

Jedním z hlavních cílů Evropské unie, v oblasti společného financování prostřednictvím evropských fondů, je zajistit transparentnost a funkčnost celého systému. Z toho důvodu zřídila Evropská komise Informační a komunikační platformu tzv. *Information & Communication Platform*, která má sloužit jako zdroj informací pro všechny, kteří jsou jakýmkoliv způsobem do této problematiky zapojeni. Komise přitom vycházela ze skutečnosti, že veškeré informace pro potenciální žadatele i pro ostatní euroobčany by měly být pečlivě připravovány, měly by být v čase kontinuální a měly by informovat o všech programech financovaných jak ze Strukturálních fondů EU tak z Kohezního fondu. Přitom významnou roli procesu zajišťování odpovídajících informací přisuzuje zvláště těm institucím, které jsou odpovědné za implementaci operačních programů.

Vlastní problematika zajišťování informačních a propagačních aktivit byla v souvislosti s pomocí ze strukturálních fondů upravena **Nařízením Evropského společenství č. 1159/2000, o informačních a propagačních opatřeních** [35]. Hlavním cílem tohoto opatření je zvýšit povědomí veřejnosti o činnostech Evropské unie, zvýšit její průhlednost a zajistit vytvoření jednotné představy o této formě financování ve všech členských státech. V tomto nařízení jsou definovány cíle komunikace, její zaměření a obsah sdělovaného poselství. Dále je zde definován souhrn povinností, které mají být dodrženy a je zde také vymezen soudržný rámec pro důslednou a profesionální práci v této oblasti.

Podobná pravidla propagace platí také pro akce realizované v rámci Fondu soudržnosti. Tuto oblast podrobně upravuje **Nařízení Komise (ES) č. 621/2004, o informačních a propagačních opatřeních v souvislosti s činnostmi Fondu soudržnosti.**

Pro nové programové období dále platí výše uvedená pravidla, nicméně oproti předešlému období došlo k některým úpravám. Nově je problematika poskytování informací a propagace pomoci z fondů upravena například **Nařízením Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999** ze dne 11. července 2006. Dále se předpokládá, že v novém programovém období bude úloha publicity ještě více zdůrazňována. Bude se vyžadovat podstatně větší důslednost, přesnost a adresnost a také se zvýší kontrola uskutečňovaných opatření. Přesné pokyny pro zajištění publicity jsou nyní součástí všech nových Operačních programů.

Samotné šíření informací mezi informačními centry a veřejností je zajišťováno jednak pomocí informační sítě tzv. **INFORM network**, propojující informační kanceláře, zodpovědné za propagaci strukturální pomoci, a dále prostřednictvím pořádání informačních mítinků v rámci jednotlivých členských států. Tato síť byla zavedena v roce 2002 po sérii úspěšných konferencí „*Successful communication on Structural Funds: Working Together*“, konaných v předešlých letech. Hlavními prioritami takto fungujícího informačního systému je především:

- zachování transparentnosti prostřednictvím integrace veškerých oficiálních webových stránek a online portálů informujících o Strukturálních fondech EU a evidujících žadatele,
- spolupráce v rámci informační sítě na lokální, regionální, národní a eventuelně nadnárodní úrovni,
- zdůrazňování dosavadních úspěchů Kohezní politiky formou tzv. success stories,
- zapojení běžných médií.

Pro zajištění mezinárodní spolupráce a koordinace se plánují každoroční setkání hlavních představitelů národních informačních sítí jednotlivých členských států v Bruselu, kde budou podrobně vysvětleny připravované změny a nové regulace. Účastníci tohoto mítinku budou mít možnost vzájemně konfrontovat dosavadní zkušenosti a budou se moci seznámit s nejhodnějšími postupy. První setkání tohoto druhu se bude konat 12. června 2007.

2.1 *Komunikační nástroje Evropské unie 2000 - 2006*

Informačních a propagačních nástrojů, které Evropská unie využívá k naplňování priorit a stanovených cílů, je v praxi využívána celá řada. Nejde pouze o ty nástroje, které EU doporučuje v rámci nařízení Evropské komise č. 1159/2000 [35], ale jedná se také o množství dalších nástrojů, které zavádějí samotné informační jednotky sítě INFORM v rámci jednotlivých členských států. Dle portálu Evropské komise Info regio [32] patří mezi tyto nástroje:

- audio-vizuální média (televizní či rádiové spoty),
- brožury a časopisy (v tištěné i elektronické verzi),
- letáky,
- CD ROM,
- inzerce,
- reklamní hesla, loga a slogany,
- webové stránky a informační portály,
- plakáty,
- billboardy,
- propagační předměty,
- místní iniciativy (publikace, sborníky, databáze, místní tiskoviny, příručky apod.),
- ostatní nástroje (přednášky, semináře, dětské hry, samolepky, telefonní karty, kalendáře aj.).

Vzhledem k tomu, že několik regionů požadovalo od Komise vydání určité příručky, která by jednak informovala o důležitých změnách v legislativě i v dalších regulačních opatřeních v rámci nároků kladených na jednotlivé členské státy ohledně propagace společných fondů, a která by také podpořila šíření dosavadních zkušeností a nejlepších postupů. Na základě toho byl v roce 2002 zřízen tzv. *The Structural Funds Information Team*, který následně tuto oficiální příručku sestavil. Jednalo se o informační dokument **Praktický průvodce k informování o strukturálních fondech** tzv. *The Practical Guide to Communication on the Structural Funds*, který byl navíc doplněn o **Grafický manuál**, shrnující základní soubor pravidel a současně představující závazný návod pro nakládání s grafikou symbolů Evropské unie. První výtisky těchto publikací měly členské státy k dispozici již v druhé polovině roku 2003.

Dle výše uvedených nařízení je povinností každého členského státu vypracovat vlastní komunikační akční plán, ve kterém by měly být stanoveny cíle národní komunikační strategie, identifikovány a popsány cílové skupiny, zpracována vlastní komunikační strategie včetně předběžného rozpočtu na její realizaci a měly by zde být uvedeny útvary popřípadě subjekty, které jsou odpovědné za její realizaci.

2.2 *Komunikační nástroje v České republice 2004 - 2006*

V České republice je orgánem, odpovídajícím za naplňování povinností, vyplývajících z výše uvedených nařízení, a koordinaci informačních a propagačních opatření, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Mezi informační a propagační nástroje, jež byly ministerstvem zvoleny pro komunikační kampaň v České republice, patří například informační portál www.strukturalni-fondy.cz, publikace v tištěné i online podobě, elektronická média, letáková a plakátová kampaň, výzkumy veřejného mínění nebo dotazníková šetření, či jednorázové akce typu školení a seminář.

Kromě toho byl za pomoci finančních prostředků z Evropského regionálního rozvojového fondu, v rámci Společného regionálního operačního programu SROP, zrealizován projekt „Eurocentra, Eurofon a Euroskop – komunikační nástroje pro fondy EU“. V rámci tohoto projektu byla zřízena síť regionálních Evropských informačních center, dále byla zprovozněna bezplatná informační telefonní linka Eurofon a byly založeny internetové stránky www.euroskop.cz. Jako příklad dalších konkrétních nástrojů použitých v České republice lze namátkově uvést tyto:

- brožura Ministerstva pro místní rozvoj ČR „Průvodce fondy Evropské unie“,
- letáček Ministerstva pro místní rozvoj ČR „Šance pro rozvoj ČR“,
- CD ROM Euro Info Centra Praha „Rozumíte Evropské unii?“,
- informační portál Ministerstva pro místní rozvoj ČR „www.strukturalni-fondy.cz“,
- publikace Infocentra MMR „Fondy EU – Glosář základních pojmů“,
- pravidelný bulletin „Newsletter Fondy EU“, čtvrtletně vydávaný Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

2.3 *Komunikační nástroje ve Velké Británii 2000 - 2006*

Na straně Velké Británie je za vyjednávání s Evropskou unií, ohledně otázky čerpání finančních prostředků ze společných fondů Unie, odpovědné Ministerstvo obchodu a průmyslu tzv. *The Department of Trade and Industry*, které hraje taktéž významnou roli v provádění komunikační strategie na území Velké Británie. V oblasti distribuce informací, ohledně možnosti využívání strukturálních fondů, dále spolupracuje se sítí Regionálních rozvojových agentur tzv. *The Regional Development Agencies*. Tyto agentury byly zřízeny v roce 1998 ve všech devíti anglických regionech, včetně Londýna. V rámci Skotska tak fungují tzv. *Scottish Enterprises*, ve Walesu tzv. *Welsh Development Agencies* a v Severním Irsku tzv. *Invest Northern Ireland*. Všechny tyto organizace fungují na obdobné principu jako v Anglii Regionální rozvojové agentury, což znamená, že jejich hlavním úkolem je také napomáhat regionálnímu ekonomickému rozvoji, podporovat hospodářský růst a zachovávat celkovou prosperitu daného území.

Mezi nejčastěji používané komunikační nástroje ve Velké Británii patří zpracování a distribuce informačních a promočních materiálů, organizování konferencí, skupinových mítinků a dalších školicích aktivit, využívání tradičních médií jako je tisk, televizní a rozhlasové vysílání nebo venkovní reklama. Dále jsou používány webové stránky a informační portály a také provozovány poradenské bezplatné telefonní linky. Jako příklad konkrétních nástrojů použitých ve Velké Británii lze uvést:

- televizní spot „Sheffield City School“, která za evropské peníze pořídila počítačové vybavení školy,
- časopis „Your EU!“, publikovaný čtyřikrát do roka, který ukazuje, jaké klady a užitek přinesly evropské fondy jednotlivým komunitám i jednotlivcům,
- bulletin „Working Towards the Convergence Programmes“, vysvětlující postup ohledně využívání konvergenčních programů,
- informační leták ohledně úspěšného zavedení širokopásmového internetu v oblasti Cornwall „Welcome to the future“,
- brožura Evropského sekretariátu „Spreading the word“, informující o využívání evropských fondů v oblasti The North-East,
- „Competitiveness Consultation workshops“, pořádané Regionální rozvojovou agenturou oblasti The South-West.

3 Zpracování žádostí, jejich hodnocení a výběr v období 2000 - 2006

Tato kapitola pokusí vystihnout, čím vším musí žadatel projít, než bude rozhodnuto, zda jeho projekt bude finančně podpořen či nikoliv. Vzhledem k tomu, že jednotlivé konkrétní programy obsahují různé cíle, priority a opatření, je pochopitelné, že odpovídající požadavky, nároky na zpracování projektu, výběrová kritéria i samotný způsob posuzování žádostí se bude lišit. Na druhou stranu všechny programy sledují společné globální cíle a mají napomáhat realizaci jednotné evropské politiky, a tudíž základní zásady jejich zpracování i výběru se více méně shodují u všech programů.

3.1 *Náležitosti zpracování žádosti*

Chce-li se potenciální žadatel ucházet o finanční podporu svého projektu ze společných fondů Evropské unie, musí v prvé řadě prokázat vlastní způsobilost, vzhledem k požadavkům příslušného opatření či programu. V praxi to znamená, že musí nabývat odpovídající právní formu (podnikatel, obec, kraj, nestátní nezisková organizace apod.) a jeho projekt musí být realizován v rámci podporovaného území. Podpora přitom může být určena pro území celého členského státu, ale také pouze jen pro vyjmenované regiony či dokonce lokality. Kromě vlastní způsobilosti žadatele je ovšem nutné prokázat také způsobilost daného projektu. Zde se především jedná o to, zda se cíle připravovaného projektu shodují s cíli Evropské rozvojové strategie, tzn. zkoumá se, zda projekt dostatečně napomáhá splnění evropských priorit, jeho výsledky jsou prokazatelně užitečné a adekvátním způsobem měřitelné, celkový charakter projektu není v rozporu s prioritami jednotlivých evropských politik apod.

Veškeré požadavky kladené, jak na případného žadatele, tak na samotný projekt, jsou podrobně uvedeny ve Výzvě k předkládání žádostí v rámci konkrétních programů. Většina výzev v současnosti obsahuje následující informace [12, str. 18]:

- předmět výzvy,
- celkový rozpočet programu,
- výši grantu,
- výši poskytnutého spolufinancování celkového rozpočtu projektu z prostředků EU,

- zda jsou přípustné příspěvky v naturáliích,
- kdo je způsobilý žadatel,
- výběrová kritéria,
- způsobilé náklady,
- jak budou projekty hodnoceny,
- konečný termín podávání žádostí.

Za předpokladu, že konkrétní žadatel nalezne odpovídající výzvu, jejíž základní požadavky splňuje, musí zajistit další náležitosti, které se váží k takovéto formě financování projektu. Jak již bylo uvedeno dříve, poskytování finanční podpory ze Strukturálních fondů EU funguje na principu subsidiarity. To znamená, že Evropská unie hradí pouze část, obvykle je to 50 až 75 % uznatelných nákladů projektu, a zbylé náklady je třeba hradit z dalších zdrojů. Chce-li se potencionální žadatel ucházet o takovouto formu podpory, musí mít již před podáním žádosti zajištěné odpovídající spolufinancování. Možnými partnery zde mohou být např. obec, kraj, podnik, pracovní úřad či neziskové organizace. Vytvoření takového partnerství navíc odpovídá dalšímu požadavku a to zajištění politické podpory zamýšleného projektového záměru. Evropská unie si takto zajišťuje vzájemnou spolupráci podnikatelského, veřejného i neziskového sektoru. Ve většině případů je taktéž vyžadován soulad projektu s místními a regionálními rozvojovými strategiemi obcí, měst i krajů, včetně souladu s národními politikami daného státu.

Kromě toho platby z evropských fondů jsou prováděny až zpětně, tzn. po zakončení projektu a předložení závěrečného vyúčtování, a je tedy nutné zajistit faktické financování předem, což pro mnoho žadatelů představuje zásadní problém. Aby žadatel dostatečně prokázal schopnost projekt finančně zajistit, musí předložit účetní uzávěrku za uplynulý finanční rok spolu s vyjádřením auditora a dále musí předložit doklad o zajištění dalšího spolufinancování [12, str. 18]. Finanční připravenost může žadatel prokázat následujícím způsobem:

- vlastními prostředky ve formě výpisu z účtu,
- závazným úvěrovým příslibem či úvěrovou smlouvou,
- rozhodnutím nebo usnesením zastupitelstva o zajištění financování projektu.

Kromě toho musí žádost obsahovat předběžný rozpočet, který musí být vyrovnaný, vyjádřený v eurech a měl by věrohodně odrazet skutečnost, aby nedocházelo k podhodnocování či nadhodnocování jednotlivých položek, protože na jeho základě následně Evropská komise vypočítává výši vlastního grantu.

V souvislosti s odhadováním a plánováním nákladů je navíc nutné brát v úvahu, které náklady jsou vyjmenované jako uznatelné a které nikoliv. Definice nákladů uznatelných v rámci konkrétního programu či opatření, včetně ilustrativních příkladů bývají obvykle taktéž součástí výzvy. Za uznatelné náklady označujeme ty, které „jsou nutné k tomu, aby byl projekt proveden, tzn. tyto náklady vznikají jen kvůli danému projektu.“ [12, str. 20]. Jako příklad uznatelných nákladů lze uvést:

- osobní náklady (např. náklady na odvedenou práci na projektu),
- cestovné, ubytování a výdaje na stravování,
- starší i nové vybavení (investiční náklady),
- poplatky za finanční služby, pojištění,
- výdaje na služby, které souvisejí se způsobilými výdaji (např. doprava),
- výdaje na šíření informací, propagace,
- ostatní výdaje, které vzniknou na základě grantové smlouvy (např. náklady na audit, na překlad zpráv, certifikátů či potvrzení).

V průběhu projektu je dále žadatel povinen uchovávat veškeré související pracovní výkazy a faktury, od dodavatelů a partnerů, v elektronické i fyzické podobě, tak aby mohly být kdykoliv snadno dohledatelné pro potřeby auditu [37, str. 17]. S tímto také souvisí, že žadatel je povinen vést řádné účetnictví a to v souladu s příslušnými zákony a musí evidovat veškerou analytickou účetní evidenci projektu. Navíc je žadatel povinen zajistit projektu regionální a místní publicitu, včetně toho, že je povinen zveřejňovat skutečnost, že daný projekt byl realizován za podpory finančních prostředků z Fondů EU [37, str. 18].

3.2 Zajištění povinných příloh žádosti

Kromě výše uvedených náležitostí je dále nutné vypracovat celou řadu odborných studií, analýz a průzkumů, které jsou vyžadovány jako přílohy k žádosti v rámci jednotlivých programů. Tyto přílohy musejí být zpracovány na vysoké odborné úrovni, což obvykle není v silách samotných žadatelů a je tedy nutné spolupracovat s profesionální institucemi, které se na danou problematiku specializují. Jako příklad požadovaných povinných příloh lze uvést následující [37, str. 15]:

- soulad s rozvojovou strategií,
- podrobný rozpočet projektu,
- podklady pro ekonomické hodnocení projektu,
- doklady o právní subjektivitě žadatele,

- podklady pro posouzení finančního zdraví podnikatele,
- doklad o partnerství,
- doklad o prokázání vlastnických vztahů,
- doklad o posouzení vlivu projektu na životní prostředí,
- žádost o příspěvek z rozpočtu kraje,
- apod.

Podle Ing. Surového, ředitele regionálního poradenského a informačního centra Sigmin, a. s. [57], lze za klíčové označit Finanční analýzu žadatele, Analýzu nákladů a užitku, Studii proveditelnosti, zpracování Podnikatelského plánu popřípadě Podnikatelského záměru a vypracování studie Posuzování vlivů na životní prostředí. Dle jeho slov „je evidentní, že zpracování těchto dokumentů není úplně snadnou a nenamáhavou záležitostí. Ve většině případů se totiž jedná o studie a analýzy, které vyžadují přiměřenou kvalitu zpracování, odpovídající úroveň vzdělání a nezbytná je též flexibilita a tvůrčí přístup k jednotlivým řešeným problémům.“

Finanční analýza žadatele

Hlavním úkolem finanční analýzy je kompletní posouzení současné finanční a ekonomické situace žadatele, za využití specifických postupů a metod. Finanční analýza poukazuje nejenom na silné stránky, ale zároveň pomáhá odhalovat případné poruchy ve finančním hospodaření [55]. Cílem této analýzy je získat představu o finanční důvěryhodnosti a spolehlivosti dané společnosti, jejím finančním potenciálu pro budoucí vývoj a celkově vypovídá o jejím finančním zdraví. U žadatele, který takto prokáže dobrou finanční situaci, adekvátní rentabilitu, optimální likviditu a zadluženost, finanční výkonnost a celkovou ekonomickou stabilitu lze očekávat dostatečné zajištění zamýšleného projektu, jeho úspěšnou realizaci a následné udržení chodu projektu i v dalších letech.

Analýza nákladů a užitku

Účelem tzv. cost-benefit analysis je vyčíslit nejen finanční náklady na realizaci projektu a výnosy, které z něj bezprostředně plynou, ale jejím hlavním úkolem je navíc finančně zhodnotit všechny další společenské dopady, které projekt přinese všem zainteresovaným subjektům a posoudit přispění projektu k celkovému ekonomickému blahobytu daného

regionu či země [55]. V rámci této analýzy se veškeré přínosy, užitky a pozitiva shromáždí na jednu stranu pomyslné rovnice a všechny náklady, nevýhody a negativa na stranu druhou.

Záludností této analýzy ovšem je, že očekávaný prospěch není vždy možné vyjádřit penězi, zvláště pak v případech, kdy se jedná o projekt, který bude mít dopady obtížně měřitelného či dokonce neměřitelného charakteru. V takových případech se často používají hodnotící stupnice, které jak negativům, tak i pozitivům přiřazují určité váhy. V konečném výsledku je pak poměřován součet vah na straně negativ ku součtu vah na straně pozitiv [54]. Navíc je třeba náklady a užitky převádět na současnou hodnotu, aby byla zohledněna časová hodnota peněz. Mezi nejčastěji používané metody diskontování patří [54]:

- Metoda čisté současné hodnoty,
- Metoda ekonomické hodnoty,
- nebo pomocí Metody cash flow.

Výsledkem kvalitně provedené analýzy by měl být úplný přehled přímých a nepřímých, hmotných a nehmotných, soukromých a veřejných dopadů (pozitivních i negativních), dále pak celková finanční a ekonomická analýza, a v neposlední řadě též vyhodnocení potencionálních rizik a nejistot.

Studie proveditelnosti

Tato studie je také označována jako Feasibility Study, nebo jako technicko-ekonomická studie. Jejím hlavním účelem je „*zhodnotit všechny realizační alternativy a posoudit realizovatelnost daného investičního projektu. Z hlediska finančního též zhodnocení efektivnosti využití potenciálně vložených prostředků. S její pomocí se ověřuje celková smysluplnost zvažovaného projektu.*“ [39, str. 5]. Významné je, aby studie co nejlépe popisovala, variantně řešila, optimalizovala a hodnotila investiční projekt se všemi z něj vyplývajícími specifiky.

Kvalitně zpracovaná studie musí obsahovat celkovou analýzu trhu, odhad poptávky, popis marketingové strategie a složení marketingového mixu, dopad projektu na životní prostředí, finanční plán, hodnocení efektivity a udržitelnosti projektu, citlivostní analýzu neboli analýzu rizik atd. [39, str. 11].

Posuzování vlivů na životní prostředí

Tato studie je v praxi označována zkráceně EIA (z anglického názvu Environmental Impact Assessment) a slouží jako odborný podklad pro správní orgány, vydávající nezbytná povolující rozhodnutí, potřebná k realizaci příslušného záměru. Její zpracování provádí, dle závažnosti a rozsahu konkrétního projektu, kraj případně ministerstvo životního prostředí. V rámci této studie se posuzují přímé i nepřímé vlivy na obyvatelstvo a na životní prostředí. Jde o vliv projektu na živočichy, rostliny, celkový ekosystém, půdu, vodu, klima, ovzduší, krajinu, přírodní zdroje i kulturní památky dané lokality [41].

3.3 Zpracování a předkládání žádostí

V zájmu snížení administrativní náročnosti a zefektivnění procesu zpracování žádostí, je v současné době většina formulářů vyplňována elektronicky, přičemž příslušné programy jsou k dispozici jednak na informačních místech, která jsou uvedena v programových dokumentech, a dále na webových stránkách garanta vyhlášeného programu. Po vyplnění elektronického formuláře je žádost vytištěna a zároveň je jí přidělen unikátní identifikační kód, pod kterým je od té chvíle projekt registrován. Díky tomu je zajištěna jednotnost a úplnost předkládaných žádostí i veškerých požadovaných příloh, které musejí být zpracovány taktéž ve standardizovaném formátu. Příkladem takového programu je např. eAccount v rámci operačního programu Podnikání a inovace, ELZA (ELektronická ŽÁdost) v programu SROP nebo IAF (The Interactive Application Form) ve Velké Británii v rámci zpracování žádostí o finanční podporu z FIG (Finanční nástroj pro podporu rybolovu).

Žadatel předkládá tištěný výstup elektronické žádosti a s ním i veškeré povinné a nepovinné přílohy v požadovaném počtu. Základní přehled náležitostí žádosti, včetně počtu požadovaných vyhotovení, je uveden v textu dané výzvy. Veškeré dokumenty vloží žadatel do obálky, která musí být řádně zalepena a spoj musí být opatřen samolepkou s podpisem případně razítkem žadatele. Je-li obálka s žádostí podána v pořádku, je žadateli vystaveno potvrzení o příjmu žádosti.

3.4 Hodnocení a výběr projektů

V rámci procesu získávání finanční pomoci ze společných fondů Evropské unie jsou projektové žádosti hodnoceny ve třech navazujících etapách. V rámci první etapy se posuzují formální náležitosti žádosti. V průběhu druhé etapy se ověřuje celková přijatelnost projektu. A ve třetí fázi se hodnotí věcné náležitosti žádosti. Konečné rozhodnutí provádí výběrová komise, na základě výsledků předchozích hodnocení.

1. Posouzení formálních náležitostí žádosti

V rámci této etapy se ověřuje administrativní soulad žádosti a její forma. Kontroluje se tedy, zda byla žádost podána na formuláři odpovídajícímu dané výzvě a to jak v elektronické tak tištěné verzi, a v požadovaném počtu vyhotovení. Dále se ověřuje, zda žádost obsahuje všechny předepsané údaje a jsou k ní přiloženy všechny povinné a případně i nepovinné přílohy včetně všech ostatních požadovaných dokladů. V této etapě je také ověřováno, zda žádost obsahuje všechny podpisy oprávněných osob.

Při nesplnění i jen jednoho z kritérií je žadatel vyzván k doplnění případně jiné nápravě zjištěných nedostatků žádosti, přičemž je nutné, aby je odstranil ve stanovené lhůtě (obvykle 10 dní). Pokud žadatel nedostatky nenapraví v této lhůtě, je jeho projekt vyřazen z dalšího hodnocení.

2. Posouzení přijatelnosti projektu

V rámci této etapy je ověřováno, zda projekt odpovídá základním podmínkám programu, není v rozporu s finančními a legislativními předpoklady a projektový záměr splňuje všechny principy strukturální politiky EU. Je zde taktéž kontrolováno, zda žadatel odpovídá definici oprávněného žadatele, s ohledem na požadavky dané výzvou, zda má sídlo případně trvalý pobyt v některé z vyjmenovaných lokalit, zda projekt bude mít skutečný dopad na danou oblast, definovanou zněním výzvy, dále zda projektové cíle a zamýšlené aktivity neodporují odpovídajícím prioritám programu či zda se požadovaná částka grantu pohybuje ve stanoveném rozmezí [49]. Při nesplnění i jen jediného kritéria je projekt vyloučen z dalšího hodnocení. Ve vyjmenovaných případech je možná náprava zjištěných nedostatků.

3. Věcné hodnocení projektové žádosti

V rámci této etapy dochází k hodnocení celkové kvality jednotlivých navrhovaných projektů. Zjišťuje se především, zda jsou žádosti v souladu s informacemi uvedenými ve výzvě, ale také zda je rozpočet předkládaného projektu přiměřený a hospodárný. Cílem této fáze hodnocení je vytrídít předložené projekty tak, aby k závěrečnému rozhodování výběrové komise o přidělení či nepřidělení grantu byly doporučeny pouze ty projekty, které jsou po kvalitativní stránce nejhodnotnější.

Věcné hodnocení provádějí minimálně dva externí hodnotitelé, případně hodnotící komise, kteří na základě stanovených kritérií ohodnocují jednotlivé projekty určitým počtem bodů. Všechny žádosti, které v rámci věcného hodnocení dosáhnou předem stanovené hranice jsou následně doporučeny výběrové komisi k výběru pro poskytnutí finanční podpory.

4. Konečný výběr žádostí

Výběrová komise vybírá žádosti a následně stanovuje výši grantů. Vlastní rozhodování probíhá na základě tabulkových podkladů, v nichž jsou jednotlivé žádosti seřazeny dle získaného bodového ohodnocení. V podkladech jsou jednotlivé projekty stručně popsány, přičemž v případě nejasností jsou všechny podané žádosti k dispozici v místnosti, kde dochází ke konečnému rozhodování. Výběrová komise je povinna respektovat pořadí žádostí vzniklé na základě předchozích hodnocení, ovšem může se rozhodnout i jinak. V takovém případě je však nutné doložit důvody vedoucí komisi k danému rozhodnutí.

Následně jsou všichni žadatelé písemně informováni o výsledném rozhodnutí komise. Toto oznámení musí výběrová komise provést ve stanovené lhůtě (obvykle 15 kalendářních dnů). V případě zamítnutých žádostí je potom komise povinna uvést důvod, proč se rozhodla pro neschválení dané žádosti.

4 Průzkum v České republice a ve Velké Británii

V předcházejících kapitolách této práce byla vysvětlena základní fakta o politice soudržnosti, včetně popisu jejího fungování v rámci Evropské unie a stručného popisu jistých specifík v rámci jejího konkrétního pojetí v České republice a ve Velké Británii. Kromě toho bylo též popsáno, jakým způsobem je zajištěna publicita a propagace financování projektů prostřednictvím společných fondů Evropské unie a taktéž bylo nastíněno, jaké nároky jsou kladeny na potencionální žadatele při zpracování žádostí o tuto formu finanční pomoci. Byl charakterizován systém hodnocení těchto žádostí i jejich výběru. Na základě těchto informací, je nyní možné přistoupit k hlavní části této práce a to k představení vlastního výzkumu provedeného mezi organizacemi v České republice a ve Velké Británii, prezentaci jeho výsledků a k formulování závěrů, které z něj plynou.

Cílem šetření bylo zjistit, jaké měly sledované subjekty v programovém období 2000 – 2006 zkušenosti s čerpáním finanční podpory ze Strukturálních fondů EU, přičemž sledovanými subjekty bylo dvanáct organizací veřejného či neziskového sektoru. Šest subjektů působících ve Velké Británii a šest působících v České republice. Nepopiratelný je fakt, že pro generalizaci zvěřů tohoto šetření by bylo vhodné zapojit do průzkumu více subjektů, nicméně doba stanovená pro sběr informací a to zvláště na území Velké Británie byla značně omezená. Konkrétně se jednalo o jeden týden, kdy bylo možné v rámci projektu Katedry veřejného sektoru Fakulty managementu Vysoké školy ekonomické kontaktovat různé organizace na území North Devonu, vybrat z nich ty, které měly odpovídající zkušenosti, zkontaktovat je a případně s nimi domluvit budoucí spolupráci prostřednictvím e-mailu. Přehled těchto organizací zachycuje Tabulka 6.

Tabulka 6 Přehled dotazovaných organizací ve Velké Británii

Organizace ve Velké Británii	
Citizens Advice Bureau Barnstaple	Poradenské centrum pro oblast práva, fungující na bázi dobrovolnictví
Mobility Shop	Organizace zprostředkující pojízdná zařízení pro invalidy, včetně jejich pronájmu, prodeje a opravy
Exeter Council for Voluntary Service	Nezávislá regionální rozvojová agentura zajišťující dobrovolnické a komunitní aktivity v Exeteru a jeho okolí
Lynton & Lynmouth Town Council	Představuje orgán místní samosprávy pro města Lynton a Lymnouth
Barnstaple Town Centre	Městské středisko zastupující v Barnstaplu regionální centrum North Devonu pro oblast Barnstaple a přilehlé okolí
Healthy Living Centre	Dobrovolnická organizace jejímž posláním je poskytovat péči a podporu těm členům společnosti, kteří potřebují pomoc

Zdroj: Vlastní průzkum

Z důvodu zachování kontinuity a vyváženosti prováděného šetření, bylo následně vybráno šest českých organizací, které svým zaměřením a charakterem činnosti přibližně odpovídaly organizacím na straně Velké Británie. Tyto organizace byly vyhledány v databázi žadatelů vedenou Ministerstvem pro místní rozvoj ČR v rámci Monitorovacího systému strukturálních fondů, případně byly dohledány na Internetu. Jedná se o menší organizace se sídlem ve Středočeském kraji, které působí ve veřejné či neziskové sféře, z nichž většina měla nějaké zkušenosti s problematikou strukturálních fondů. Stručný přehled těchto organizací zobrazuje Tabulka 7.

Tabulka 7 Přehled dotazovaných organizací v České republice

Organizace v České republice	
Oblastní charita Kutná Hora	Církevní právnická osoba zřízená za účelem poskytování pomoci člověku v nouzi
Lapis Refugii – sdružení pro Kolínský zámek	Občanské sdružení založené za účelem revitalizace a znovu zprovoznění Kolínského zámku
Sportovní přístav Kolín	Občanské sdružení iniciující vybudování malého přístavu pro sportovní a turistické motorové lodě na řece Labi
Sázavský kruh	Svazek obcí, jež má zájem na opravu a rekonstrukci muzea v obci Pyšely
Prostor	Občanské sdružení, které se zaměřuje na řešení problémů v souvislosti s problémovým chováním dětí a mládeže
AFIZ ČR	Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců ČR je občanským sdružením, které má zájem realizovat projekt pojízdného školícího střediska

Zdroj: Vlastní průzkum

Vlastní výzkum byl jak na straně Velké Británie tak na straně České republiky prováděn metodou terénního sběru informací. Konkrétně se jednalo o metodu rozhovoru a metodu dotazníkového šetření. Organizacím byl e-mailem zaslán dotazník, který měly vyplnit a zaslat jej zpět. Dotazník obsahoval jednak otázky uzavřené, kde si dotazovaný vybíral z předem formulovaných odpovědí tu, která se nejvíce shoduje s jeho názorem, a také otázky otevřené, kde měl dotazovaný možnost formulovat názor vlastní. V případě, že bylo možné kontaktovat zástupce organizací osobně, byla použita metoda dotazování formou standardizovaného rozhovoru, tedy jednotlivé otázky odpovídaly výše zmíněnému dotazníku.

Dotazník byl fakticky rozdělen do třech částí. Oslovené organizace vyplňovaly pouze ty části, které se jich týkaly, s ohledem na jejich dosavadní zkušenosti. První část se věnovala obecně tomu, zda dotazované organizace již mají vlastní zkušenosti s čerpáním finanční podpory ze

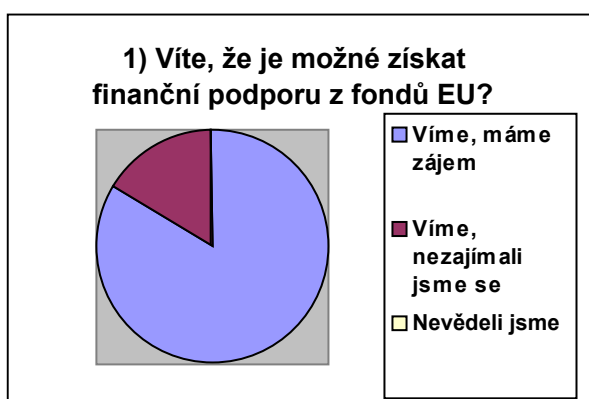
strukturálních fondů, zda již v minulosti žádaly, případně proč tuto možnost doposud nevyužily. Druhá část byla určena pouze těm organizacím, jejichž projekty již byly někdy v minulosti takto podpořeny a třetí část těm, které mají vlastní zkušenosti s procesem sestavování žádostí a to bez ohledu na fakt, zda byly jejich záměry podpořeny či nikoliv. Česká verze dotazníku, tak jak byla použita pro potřeby průzkumu, je uvedena v příloze 3.

4.1 *Posouzení zkušeností v České republice*

Hlavním záměrem šetření bylo zjistit, jaký přístup tyto subjekty mají k problematice čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů. Zda oslovené organizace ve skutečnosti mají zájem tuto možnost využívat, zda již v minulosti někdy zkoušely žádat o evropské peníze a s jakými úspěchy či neúspěchy se setkaly. Výsledky šetření byly hodnoceny zvlášť pro Čechy a zvlášť pro Anglii, aby se předešlo případnému zkreslení vlivem nestejného pojetí regionálních politik v souvislosti s podporou z evropských fondů v těchto zemích.

Díličí výsledky šetření provedeného na české straně zachycují následující grafy. Jednotlivé grafy odpovídají otázkám 1 až 3 přiloženého dotazníku (viz příloha 3).

Obrázek 5 Graf - otázka 1 (cz)

Zdroj: Vlastní průzkum

Na první otázku odpověděli všechny dotázané organizace, že o této možnosti financování již věděly a v minulosti se o ni více zajímaly. Pouze jediná organizace zaškrtnla odpověď „b“ a to Občanské sdružení Prostor, které disponuje dostatkem jiných zdrojů.

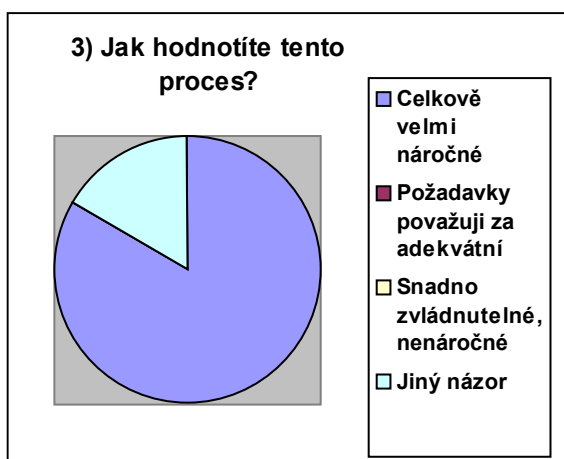
Obrázek 6 Graf - otázka 2 (cz)

Na otázku, zda organizace mají vlastní zkušenosti s žádáním o podporu z fondů EU odpověděly čtyři, že doposud doposavad žádat nezkoušely. Jedna organizace, Oblastních charita Kutná Hora, již v minulosti žádala a její projekt byl podpořen. Jedna organizace, Sázavský kruh, také žádala, ale její projekt nebyl podpořen.

Zdroj: Vlastní průzkum

Obrázek 7 Graf - otázka 3 (cz)

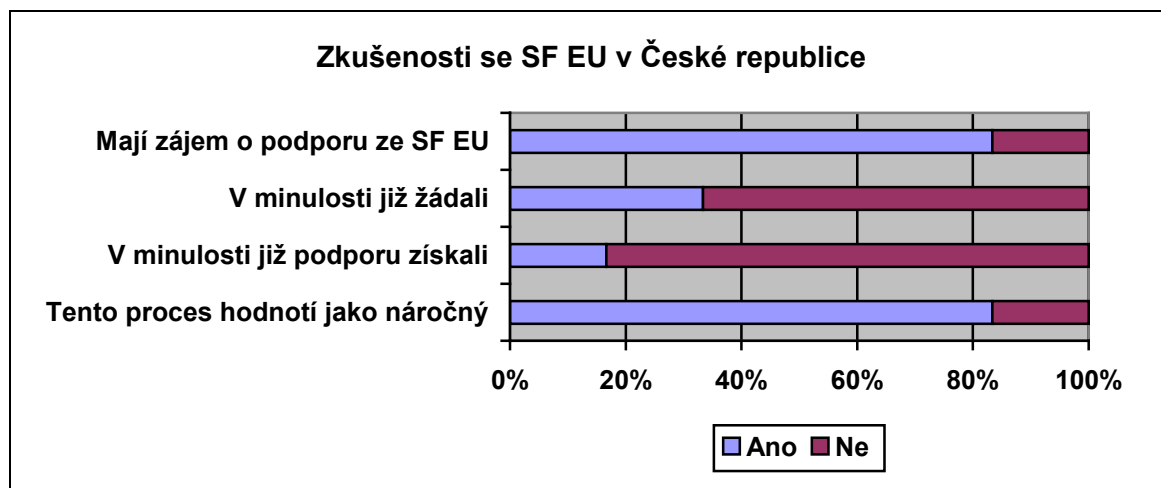

Zdroj: Vlastní průzkum

Odpověď na otázku, jak hodnotí nároky na zpracování žádosti, požadavky na projekt a celkově proces získávání podpory touto cestou, byla ve směr shodná u všech organizací. Všichni proces hodnotili jako velmi náročný. Sdružení Prostor zaškrtnulo odpověď „d“, vzhledem k tomu, že doposud nemá vlastní zkušenosti s touto problematikou.

Souhrnné výsledky provedeného šetření, za všechny dotazované organizace na české straně zachycuje následující graf.

Obrázek 8 Výsledky šetření - zkušenosti v České republice

Zdroj: Vlastní průzkum

První položka grafu zachycuje počet organizací, v rámci sledované skupiny, které projevují zájem získat finanční podporu ze Strukturálních fondů EU. Konkrétně pět organizací o této možnosti ví a má o ni zájem a pouze 1 organizace nikoliv. V tomto případě se jednalo jmenovitě o Občanské sdružení Prostor, kde dle slov ředitele sdružení Bc. Petra Steklého mají dostatek prostředků z jiných zdrojů např. z nejrůznějších finančních dotací a grantů plynoucích na základě protidrogové politiky Ministerstva práce a sociálních věcí, dále z příspěvků Středočeského kraje i měst, ve kterých probíhají jejich programy, z příspěvků z fondů zdravotních pojišťoven a také z dalších sponzorských či donátorských darů, takže prozatím o využití SF EU neuvažují.

Druhá položka grafu informuje o tom, kolik organizací má již vlastní zkušenost se získáváním finančních prostředků ze SF EU. Konkrétně dvě organizace z pěti, které o tuto možnost projevují zájem již v minulosti o podporu žádaly. Pohledem na třetí položku grafu lze vyčíst, že z těchto dvou organizací byl úspěšný pouze jeden žadatel. Úspěšným projektem byl projekt Oblastní charity Kutná Hora, která začátkem roku 2006 získala finanční podporu na realizaci projektu Kotva, v rámci Komunitního centra Maják. Kromě tohoto projektu běží též od dubna roku 2006 projekt na pomoc lidem bez domova, podporovaný ze SF EU prostřednictvím Operačního programu Řízení lidských zdrojů. Navíc tato organizace měla zkušenosti již s předstrukturálními fondy, kde v roce 1998 a v roce 2003 získala finanční podporu v rámci programu PHARE. Neúspěšným projektem byl projekt svazku obcí Sázavský kruh, jehož

záměrem byla rekonstrukce muzea v obci Pyšely. Tento projekt byl předložen do programu SROP v roce 2005, ovšem v hodnocení získal malý počet bodů a proto nebyl podpořen.

Pro úplnost je vhodné uvést důvody proč zbylé organizace ještě nežádaly o podporu ze strukturálních fondů. Například jde o projekt občanského sdružení Lapis Refugii – Sdružení pro Kolínský zámek. Toto sdružení má veškerou projektovou dokumentaci připravenou a čeká pouze na vyhlášení vhodné výzvy. Druhým příkladem může být občanské sdružení Sportovní přístav Kolín, které má o podporu ze SF EU zájem a které doposud nezkoušelo žádat. Dle slov předsedy sdružení Ing. Josefa Blechy sdružení teprve plánuje vypracování projektové dokumentace na příští rok.

Poslední položka grafu zachycuje, jaký názor mají dotázané organizace na administrativu a vůbec na celkový proces získávání prostředků ze SF EU. Zde pět z šesti dotazovaných shodně tvrdí, že tento proces hodnotí jako velmi administrativně i organizačně náročný, zpracování projektové dokumentace jako příliš úzkostlivé a složité, a v některých případech také uváděli, nepružnou a slabou spolupráci ze strany státní správy a místní samosprávy. Jediným, kdo výslovně nehodnotil tento proces negativně je občanské sdružení Prostor a to z toho důvodu, jak bylo již uvedeno. Žádné vlastní zkušenosti z této oblasti nemají a ani v nejbližší době o této možnosti neuvažují.

4.2 *Posouzení zkušeností ve Velké Británii*

Jak je uvedeno v předcházejících kapitolách této práce, pojetí regionální politiky a její finanční podporování ze SF EU ve Velké Británii již není pouze o podpoře nejchudších regionů, ale zaměřuje se především na podporu ekonomické výkonnosti regionů, což se mimo jiné také potvrdilo v provedeném průzkumu. Celkově převládal názor, že pro tyto organizace je jednodušší získávat finanční prostředky z jiných zdrojů než ze zdrojů EU. Všechny dotazované organizace o této možnosti věděly a případně by ji i využily. Ve většině případů však organizace preferovaly jiné zdroje příjmů.

Díličí výsledky šetření provedeného na britské straně zachycují následující grafy. Jednotlivé grafy opět odpovídají otázkám 1 až 3 příloženého dotazníku (viz příloha 3).

Obrázek 9 Graf - otázka 1 (ang)

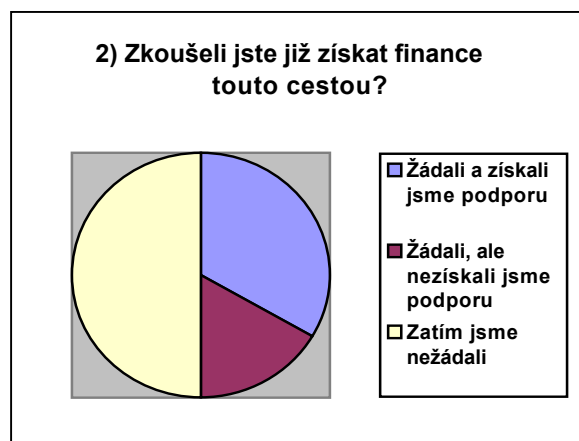

Zdroj: Vlastní průzkum

Na otázku, zda dotazované organizace o této možnosti věděly, odpověděly všechny kladně. Dvě organizace (Mobility Shop a Barnstaple Town Centre) přitom o tuto formu financování zájem doposud neprojevíly. Zbylé čtyři organizace o tuto možnost zájem mají.

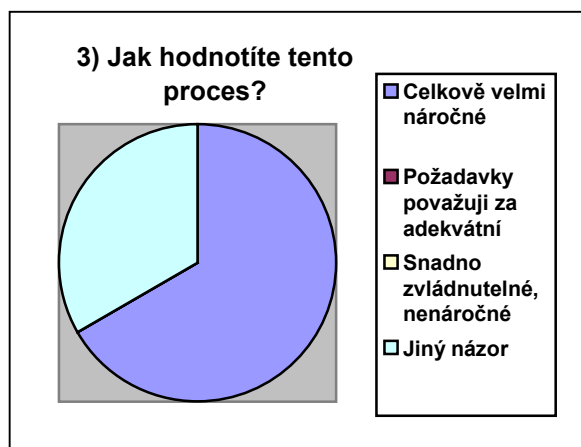
Obrázek 10 Graf - otázka 2 (ang)

Tři organizace již zkusili získat podporu touto cestou, přičemž dvě z nich byly úspěšné (Citizens Advice Bureau, Healthy Living Centre). Projekty radnice v Lyntonu naproti tomu dosud podporu nezískaly. Zbylé tři organizace prozatím žádat nezkoušely.

Zdroj: Vlastní průzkum

Obrázek 11 Graf - otázka 3 (ang)

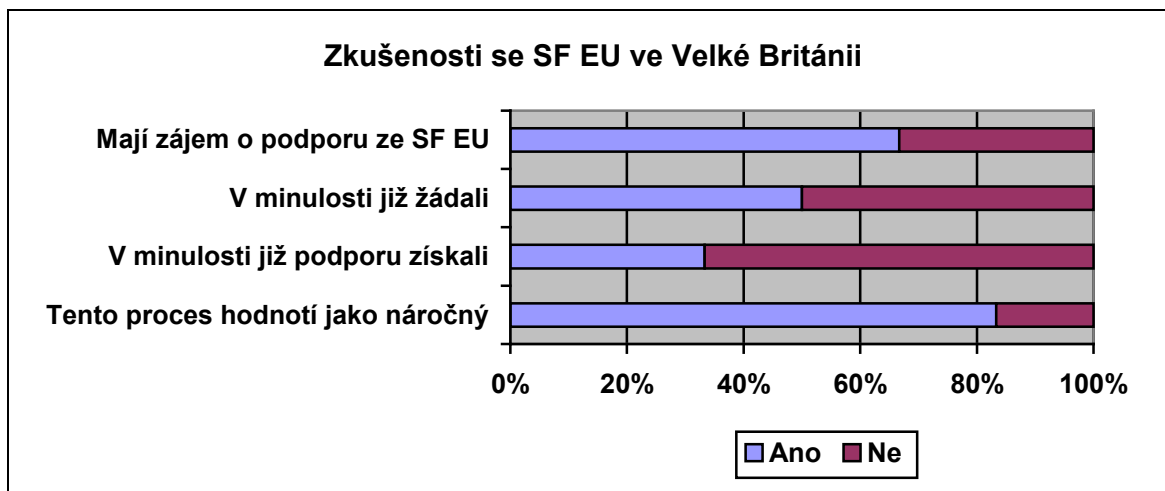

Zdroj: Vlastní průzkum

Obdobně jako na české straně, také v Británii shodně hodnotí proces získávání finanční podpory z fondů EU jako velice náročný. Mobility Shop navíc odrazují neúnosné nároky na zpracování projektu i žádosti. Lynton and Lynmouth Town Centre, které již několikrát takto zkusilo získat podporu, hodnotí tuto proceduru jako přehnaně byrokratickou.

Souhrnné výsledky provedeného šetření, za všechny dotazované organizace na české straně zachycuje následující graf.

Obrázek 12 Výsledky šetření - zkušenosti ve Velké Británii

Zdroj: Vlastní průzkum

První položka grafu informuje o zájmu získávat finanční podporu ze SF EU. Konkrétně čtyři ze šesti organizací by skutečně zájem měly, přičemž tři z těchto čtyř již v minulosti zkoušely žádat. Subjekty, které o tuto formu financování nemají prozatím zájem jsou Mobility Shop a Barnstaple Town Centre. První ze jmenovaných neprojevuje zájem z toho důvodu, že se považují za příliš malé na to, aby na tyto prostředky dosáhly a navíc tento proces hodnotí jako neúnosně administrativně náročný. Důvody druhé jmenované instituce jsou naprosto odlišné. Jak uvedl asistent hlavního manažera města Craiga Bulleyho, je pro město jednodušší projekt, z důvodů nedostatku financí, pozastavit, případně hledat jiné alternativní zdroje, než jsou zdroje EU. O možnosti finanční podpory ze SF EU prozatím vážně neuvažují, protože mají relativně dostatek prostředků díky grantům centrální vlády. Navíc díky pravomoci, která je jim svěřena, mohou v případě nedostatku financí mohou přistoupit ke zvýšení místních daní a využít tak vlastní zdroje.

Pohledem na další položku grafu lze vyčíst, že dvě organizace z původních tří, které se pokusily získat podporu ze SF EU, byly skutečně úspěšné. Neúspěšnou institucí byla radnice v Lyntonu, kde, dle slov městského matrikáře G. R. Dwyera, MSc., který má na starosti projektové činnosti, v minulosti již několikrát žádali o finanční pomoc na obnovu historických nekomerčních budov a též na podporu rozvoje podnikání v Lyntonu, ale podporu

touto cestou nikdy nezískali. Přes špatné zkušenosti a přes velkou časovou i organizační náročnost však hodlají v pokusech o získání podpory touto cestou pokračovat.

Prvním úspěšným projektem byl projekt Citizens Advice Bureau Barnstaple, kde při kompletování projektové dokumentace spolupracovali s Government Office South West. Tento projekt získal v roce 2004 finanční podporu z Evropského sociálního fondu EU. Druhým podpořeným projektem byl projekt Healthy Living Centra, kde s pomocí prostředků z Evropského sociálního fondu zrealizovali projekt Internetová učebna pro seniory.

Poslední položka grafu potom vypovídá o názoru dotazovaných institucí na celkovou náročnost procesu získávání finančních prostředků ze SF EU. Výsledek je obdobný jako na české straně. Opět zde převládá názor, že tento proces je velmi komplikovaný, neadekvátně časově, finančně i organizačně náročný a dokonce zde zazněl i názor, že je tento proces poněkud byrokratický.

4.3 Srovnání zkušeností v České republice a ve Velké Británii

Shrnutím výsledků této části šetření se dostaneme k zajímavým závěrům. Totiž v obou případech se zástupci dotazovaných organizací shodují v tom, že tento proces je příliš administrativně náročný a nadměru komplikovaný, ale na obou stranách pak s tímto faktem nakládají odlišně. Přes tuto náročnost se ve většině případů české instituce nenechají odradit a stále počítají s touto možností jako s potencionálním zdrojem financování zamýšlených projektů, což je zřejmě způsobeno nedostatkem alternativních zdrojů. Oproti tomu na britské straně preferují využívání jiných zdrojů a o prostředky ze SF EU žádají spíše na rozsáhlejší projekty. Příčinou je jistě fakt, že v Anglii je třetí sektor více rozvinut a zejména dobrovolnictví zde má delší tradici. Pro jeho financování zde existuje více zdrojů, ve srovnání s Českou republikou, kde se po komunistické éře začal neziskový sektor znovu rozvíjet až v devadesátých letech. Velmi rozšířeným zdrojem pro financování aktivit v rámci třetího sektoru ve Velké Británii je národní i místní loterie, dále sponzoring a v neposlední řadě tu též hrají roli granty centrálních i regionálních autorit.

Zajímavým zjištěním je také to, že ačkoliv na britské straně je všeobecně menší zájem o spolufinancování ze SF EU, ve srovnání s českou stranou, je procento úspěšných žádostí vyšší. To lze vysvětlit tím, že Velká Británie přistoupila k Evropské unii již v roce 1973 a jako taková měla možnost využívat evropské fondy již od dob jejich ustanovení. V průběhu času

tedy měly britské organizace dostatek času získat více zkušeností s přípravou odpovídající projektové dokumentace, vypracovat si systematické postupy a vyvinout zpracovatelské a poradenské agentury, díky kterým dnes lépe dosahují na tyto finanční prostředky, ovšem za předpokladu, že o tyto prostředky jeví zájem.

Závěrem této kapitoly je třeba zdůraznit fakt, že v rámci šetření byl potvrzen základní předpoklad této práce, totiž to, že menší organizace působící ve třetím sektoru těžko dosahují na finanční prostředky ze Strukturálních fondů EU. Na straně Velké Británie to byly konkrétně dvě organizace ze šesti a na straně České republiky dokonce pouhá jedna organizace ze souboru dotazovaných. Na základě těchto výsledků tedy mohu přistoupit k dalšímu kroku a to ke hledání příčin tohoto problému.

4.4 *Charakteristika informačních zdrojů*

Již v úvodu této práce byla vyslovena hypotéza, že možnou příčinou neúspěchu menších organizací veřejného a neziskového sektoru při získávání finanční podpory ze Strukturálních fondů EU by mohl být nedostatek informačních zdrojů souvisejících s touto problematikou a nepřehlednost a neuspořádanost existujících zdrojů informací. Další část šetření byla určována snahou zjistit, jaké informační zdroje sledované organizace využívají a jaký je jejich názor na uspořádanost a dostatečnost těchto zdrojů. Vzhledem k tomu, že cílem práce je nalézt vhodná doporučení pro organizace, které byly doposud v dosahování této formy financování neúspěšné, je následující část šetření zaměřena pouze na ty organizace, jejichž projekty byly již v minulosti ze SF EU podpořeny. Konkrétně šlo o tři organizace, dvě z Velké Británie a jednu z České republiky. Nicméně můj pobyt v Barnstaple byl omezen pouze na jeden týden a následně jsem byla odkázána na e-mail, přičemž se mi podařilo udržet kontakt pouze s jednou z nich. Z toho důvodu je následující část šetření pojata jako párové srovnání informačních zdrojů jedné české a jedné britské organizace, s cílem objevit nejvhodnější informační zdroje řešící tuto problematiku.

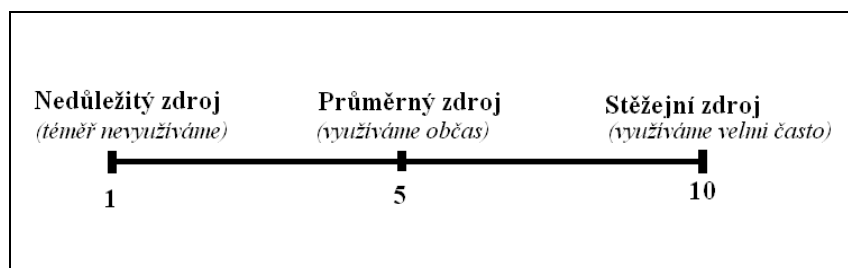
Oběma organizacím bylo předloženo pět informačních zdrojů, z nichž každý měly ohodnotit určitým počtem bodů, dle frekvence jejich využívání v rámci dané organizace. Konkrétně se jednalo o tyto informační zdroje:

- internet,
- doporučení přátel,
- odborné publikace,

- tématické semináře a školení,
- specializované agentury.

Pro hodnocení jednotlivých informačních zdrojů měli respondenti použít hodnotící škálu v rozmezí od 1 do 10 bodů, přičemž čím nižší ohodnocení danému zdroji přiřadili, tím menší důležitost mu přiřadili. Jeden bod přitom vypovídal o tom, že daný zdroj téměř nevyužívají, případně o něm vůbec nevěděli. Ohodnocení pěti body značilo, že zdroj využívají pouze příležitostně, případně z něj získávají doplňkové informace, nicméně zdroj nepovažují za stěžejní. Hodnocení plným počtem deseti bodů vypovíдалo o tom, že organizace daný zdroj považuje za klíčový, většinu informací čerpá právě z něj a využívá jej velmi často. Konkrétní podobu hodnotící škály zachycuje následující obrázek.

Obrázek 13 Hodnotící škála použitá pro hodnocení důležitosti informačních zdrojů

Zdroj: Vlastní zdroje

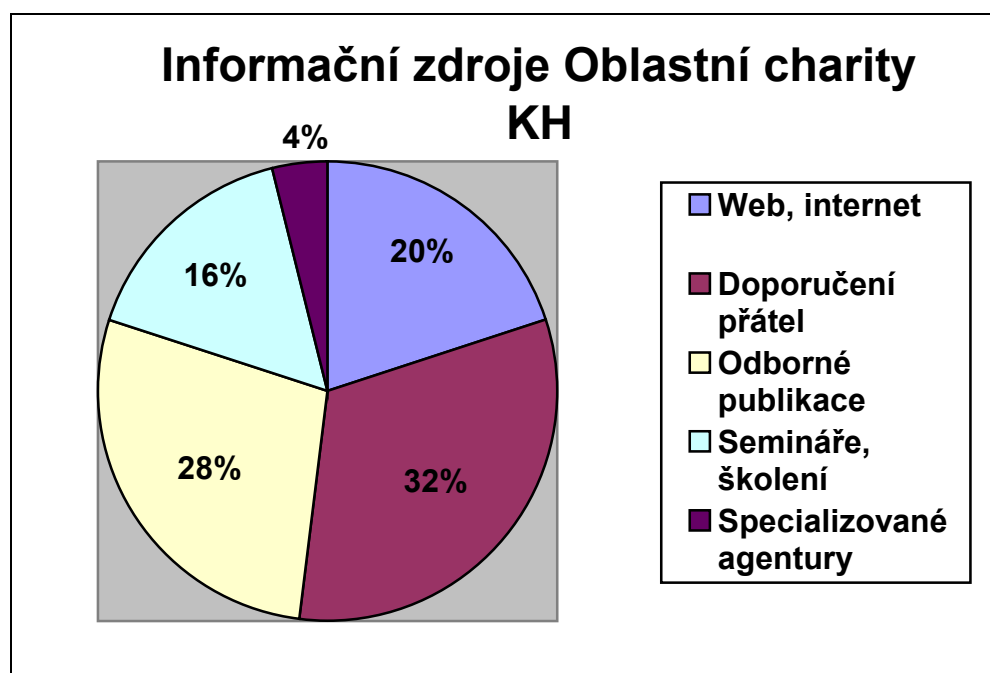
Body, přidělené jednotlivým informačním zdrojům, byly následně sečteny a jejich procentuelní podíly znázorněny pomocí výsečového grafu. Konkrétní výsledky této části šetření, včetně jejich hodnocení, budou uvedeny v následujících kapitolách.

4.4.1 Informační zdroje Oblastní charity Kutná Hora

Kontaktní osobou této organizace, která se zúčastnila šetření byla Bc. Marie Macková, zakládající ředitelka Oblastní charity KH. Pro jmenovanou organizaci pracovala více než 10 let a za doby jejího působení bylo jejím úkolem, mimo jiné, udržovat projekty již rozběhnuté a vytvářet a organizovat projekty navazující. Za jejího působení v této organizace byla jedním z realizátorů obou projektů, které byly spolufinancovány z předstrukturálních fondů prostřednictvím programu PHARE a též spolupracovala na projektu Kotva, v rámci Komunitního centra Maják, který byl podpořen ze Strukturálních fondů EU v roce 2006.

Přehled informačních zdrojů, dle frekvence jejich využívání v rámci Oblastní charity Kutná Hora, zachycuje následující graf.

Obrázek 14 Výsledky šetření – informační zdroje Oblastní charity Kutná Hora

Zdroj: Vlastní průzkum

Pohledem na uvedený graf lze vyčíst, že nejvíce využívanými informačními zdroji v této organizaci jsou jednak osobní doporučení přátel a v druhé řadě odborné publikace. Dle slov ředitelky Mackové se zvláště z počátku o aktuálních programech podpory dozvídali zejména **osobním kontaktem od kolegů a přátel** z organizací působících ve stejné oblasti. Velkou roli pro OCH také hrálo to, že v roce 1995 se pí Macková stala členkou sociální komise města Kutná Hora, kde iniciovala vytvoření **systemu podpory pro nestátní neziskové organizace** v sociální oblasti. Vzhledem k tomu, že tento návrh našel podporu jak u vedoucí referátu tak i u vedoucí sociální komise, podařilo se skutečně tento systém zprovoznit. Popis tohoto systému podpory přesahuje téma této diplomové práce, proto se omezím pouze na to, že tento systém podpory OCH využívá dodnes, jako jeden ze zdrojů informací o možnostech finanční i nefinanční podpory nevládních neziskových organizací v regionu.

Odbornými publikacemi, jež jsou druhé v pořadí z hlediska využívání jako informačního zdroje, měla pí Macková na mysli různé odborné příručky, časopisy a další dokumenty,

věnující se problematice strukturálních fondů. Od roku 2002 je jedním z významných zdrojů informací zejména **České centrum fundraisingu**, konkrétně se jedná o informace z tištěného bulletinu, který vychází jednou za dva měsíce, jako příloha měsíčníku pro neziskový sektor *Gratis* a který shrnuje aktuální informace ohledně fundraisingu. Dříve než postoupím dál, pokusím se krátce nastínit, čeho se projekt České centrum fundraisingu týkal. Jednalo se o roční projekt, zastřešený občanským sdružením *Tereza*, který též podpořila Nadace rozvoje občanské společnosti a který skončil v létě roku 2003. Cílem tohoto projektu bylo vytvořit informační centrum pro oblast fundraisingu, které se prostřednictvím poskytování informací a vzdělávání snaží přispět k vytvoření profesionálního zázemí organizací občanské společnosti. V rámci projektu byly rovněž vytvořeny webové stránky www.fundraising.cz, které fungují dodnes v rámci návazného projektu *Informační banka fundraisingu*. Projekt je nadále rozvíjen a v současné době jsou výše jmenované webové stránky převáděny na databázový internetový portál. Prostřednictvím tohoto projektu jsou neziskovým organizacím nabízeny kvalitní vzdělávací programy, informační platforma ohledně fundraisingu, konzultace a dlouhodobé poradenství zaměřené na fundraising, strategické plánování, marketing, public relations a další související oblasti.

Dalším zdrojem informací, ve kterém spatřuje pí Macková velké příležitosti, je **Internet**. V hodnocení tomuto zdroji udělila 5 bodů, což ovšem představuje pouze 20 % z celkového hodnocení, nicméně to je způsobeno tím, že v současné době zatím tento zdroj není pro OCH dostupný. Ředitelka Macková to hodnotí jako velký nedostatek, způsobený vnitřními problémy organizace, nicméně pozitivum shledává v tom, že i tento problém se řeší. Tedy pokud internet funguje, sledují stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, dále stránky Krajského úřadu Středočeského kraje a stránky Městských úřadů Kutná Hora, Čáslav a další. Vesměs jde o stránky těch institucí, se kterými již v minulosti spolupracovali či od nich již obdrželi určitou finanční podporu.

Další zdroj, **odborné semináře a školení** specializované na problematiku získávání finančních prostředků ze SF EU, ohodnotila pí Macková pouhými 4 body a to z toho důvodu, že tento zdroj nepovažuje za příliš kvalitní, přes to občas využívají. Paní ředitelka se osobně zúčastnila několika seminářů pro neziskové organizace, organizované Středočeským krajem ve spolupráci s městem Kutná Hora. Semináře měly snahu podat informace ohledně existence veřejných výdajových programů a později ohledně existence Předstrukturálních a Strukturálních fondů EU. Snažily se potencionální žadatele seznámit s postupem, který je

třeba znát při podávání žádostí a při zpracovávání projektů. Názor pí Mackové na tyto semináře je však takový, že na nich nebylo mnoho lidí, kteří by věci rozuměli. Většinou totiž šlo o velké množství informací z poměrně složité a pro většinu přítomných zcela nové oblasti.

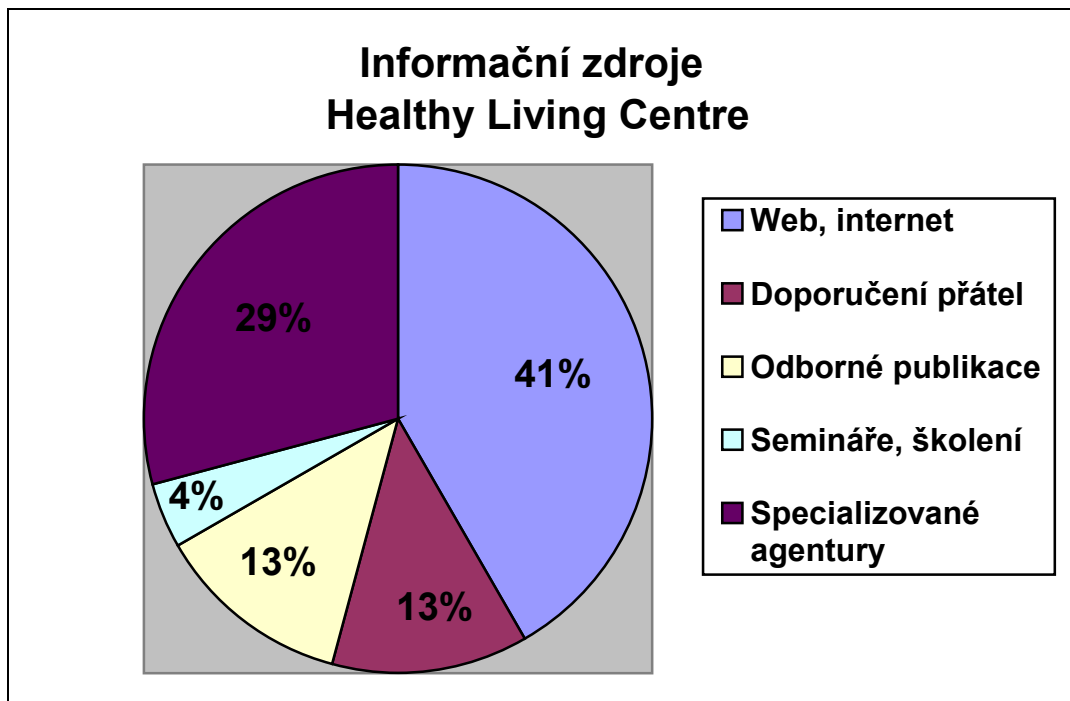
Nejmenší výsek grafu znázorňuje frekvenci **využívání služeb specializovaných agentur**, kterou pí Macková hodnotila pouhým jedním bodem a to z důvodu, že tento zdroj prozatím nevyužívají vůbec. Dle slov pí Mackové je dosud žádná taková agentura nekontaktovala a ani oni sami dosud nevyhledali její pomoc či jiným způsobem nespolupracovali.

4.4.2 Informační zdroje Healthy Living Centre

Na britské straně se této části šetření zúčastnilo Healthy Living Centre, tedy jedna z organizací, která měla vlastní zkušenosti se získáváním prostředků ze Strukturálních fondů EU. V podstatě se jedná o jedno ze samostatných středisek, založené charitativní organizací Westbank League of Friends, které svou činnost provozuje na území Exeteru, East Devonu a Teigenbridge. Spolek Westbank League of Friends sdružuje dobrovolníky a jeho posláním je poskytovat péči a podporu těm členům společnosti, kteří potřebují pomoc. V této oblasti působí bezmála 20 let a prostřednictvím Healthy Living Centre nabízí celou řadu podpůrných služeb pro všechny věkové skupiny. Centrum zaměstnává 19 kmenových zaměstnanců a k dispozici má 138 dobrovolníků, čímž se řadí mezi malé organizace. Healthy Living Centre bylo otevřeno 1. února 2005 jako jeden z úspěšných projektů sdružení Westbank League of Friends a v roce 2005 se podařilo otevřít, v rámci Healthy Living Centre internetovou učebnu pro seniory, spolufinancovanou z Evropského sociálního fondu.

Kontaktní osobou této organizace byla Ms Mary Nisbett, výkonná ředitelka Healthy Living Centre, která pro Westbank League of Friends pracuje již více než 5 let. Jejím úkolem je sledovat celé spektrum provozovaných aktivit, monitorovat práci a výsledky jak vlastních zaměstnanců, tak také dobrovolníků a v neposlední řadě též zajišťovat projekty vedoucí k rozšiřování rejstříku aktivity sdružení. Následující graf zachycuje informační zdroje využívané Healthy Living Centre.

Obrázek 15 Výsledky šetření – informační zdroje Healthy Living Centre

Zdroj: Vlastní průzkum

Z výše uvedeného grafu je evidentní, že nejvyužívanějším zdrojem informací v této organizaci je bezesporu Internet a další informační portály a weby. Tento zdroj byl ohodnocen deseti body, což představuje celých jedenačtyřicet procent z celkového hodnocení zdrojů. Dle slov Ms Nisbett je internet skutečně jedním ze stěžejních informačních zdrojů. Jedná se především o informační portály organizací, které se zabývají problematikou získávání finančních prostředků prostřednictvím grantů, dotací a loterií.

Prvním z nich, který pí ředitelka zdůraznila, byl informační portál **Awards for all**, na kterém je možno shlédnout aktuální grantová schémata, rozdělující finanční prostředky **The National Lottery**. Vzhledem k tomu, že pro různé lokality jsou nabízena odlišná grantová schémata, obsahuje základní portál odkazy pro jednotlivé regiony ve Velké Británii. Healthy Living Centre přitom územně spadá pod Anglii, takže má možnost žádat o finanční podporu v rámci „Awards for all in England“ z následujících fondů:

- Arts Council England,
- The Big Lottery Fund,

- The Heritage Lottery Fund,
- Sport England.

Formulář žádosti o grant z těchto zdrojů je k dispozici přímo na stránkách www.awardsforall.org.uk, spolu s podmínkami podání žádosti a dalšími užitečnými informacemi, týkající se získávání grantů.

Druhým internetovým zdrojem, který HLC velmi často využívá jsou webové stránky společnosti **J4b plc**. Jedná se o organizaci zabývající se výzkumem, publikační činností a informačním servisem pro podnikatelský i veřejný sektor nejen ve Velké Británii, ale i v zahraničí. Služby jsou určeny jak pro státní organizace sociálních služeb na centrální, regionální i lokální úrovni, tak pro dobrovolnické a komunitní sdružení a spolky.

Organizace provozuje webové stránky www.j4b.co.uk, které mají usnadnit malým podnikatelům a dobrovolnickým organizacím přístup ke grantům. Stránky zachycují komplexní informace ohledně státních grantů a grantů z loterií a to jak pro podnikatele, tak pro dobrovolnická sdružení. K dispozici je zde též rozsáhlá databáze vládních grantů i grantů z loterií, ve které lze prostřednictvím filtrů a sestav najít přímo ta grantová schémata, která korespondují s možnostmi žadatelské organizace a s jejími požadavky.

Posledním informačním portálem, který HLC využívá velmi často, je portál společnosti **Directory of Social Change**. Tato organizace byla založena již v roce 1975 a jejím posláním je být nezávislým mezinárodně uznávaným zdrojem informací pro organizace třetího sektoru. Její snahou je umožnit dobrovolnickým a komunitním sdružením dosáhnout jejich cílů, prostřednictvím odborného poradenství, instruktáží a školení a informačního servisu.

Tato organizace provozuje od konce roku 2003 informační portál pro organizace neziskového sektoru www.governmentfunding.org.uk, jehož hlavním účelem je napomoci zprostředkovat vládní granty pro dobrovolnické a komunitní organizace.

Když se vrátíme zpět ke grafu, zjistíme, že druhým poměrně často využívaným informačním zdrojem jsou služby specializovaných agentur, které byly v rámci šetření ohodnoceny 7 body. Služeb těchto agentur, dle slov ředitelky Nisbett, využívají zejména v té chvíli, kdy se chystají realizovat větší projekt a touto cestou hledají odbornou konzultaci a profesionální pomoc.

První z těchto agentur je **Government Office for The South West**. Jedná se o vládní organizaci, která má funkci jakési regionální agentury a jejím úkolem je zajistit udržitelný rozvoj a růst dané komunity. Způsob jakým toho chce dosáhnout je zaměřit se na jednotlivé

lokální organizace, zprostředkovat jim vládní granty a s jejich pomocí tak realizovat vládní politiku regionálního rozvoje. Kromě vládních programů podpory je tu také možno získat informace o aktuálních programech podpory financovaných ze Strukturálních fondů EU.

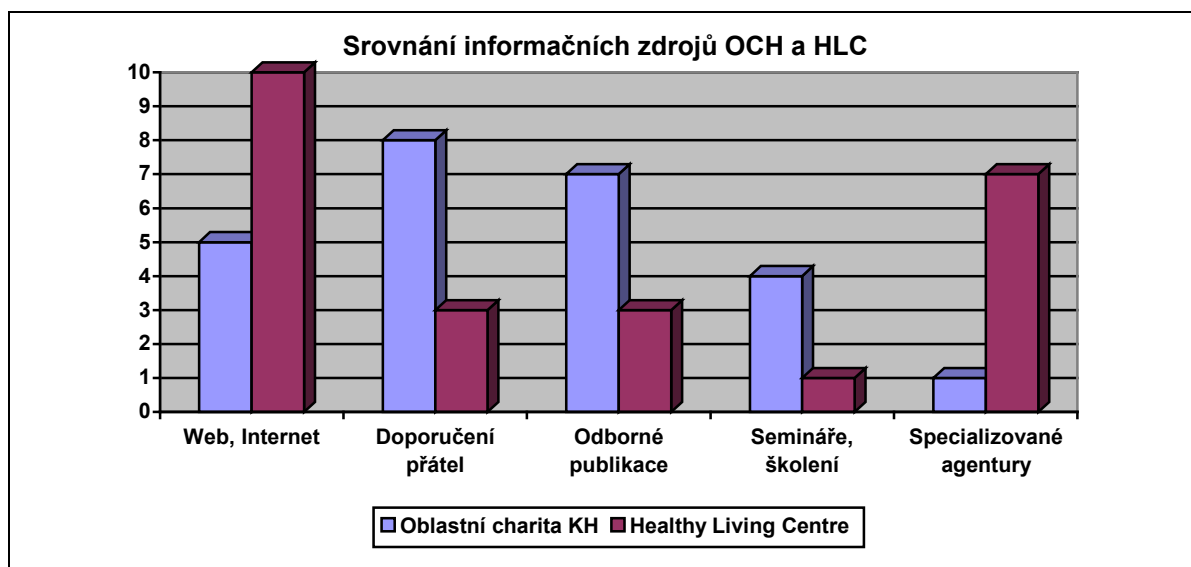
Druhou organizací, jejíž služby HLC využívá, je **The North Devon and Exmoor Regeneration Company**. Tato organizace se snaží podporovat a koordinovat udržitelný rozvoj v Severním Devonu a Exmooru, v ekonomické i sociální oblasti, s cílem maximalizovat užitek pro danou komunitu a zajistit maximální efekt všech dostupných zdrojů. V rámci svého působení tedy podporuje takové projekty a iniciativy, které vedou k rozvoji daného regionu. Pomáhají zprostředkovat finanční podporu z různých fondů, poskytují asistenci a odbornou expertízu organizacím, které se chystají realizovat takový projekt, který by měl napomoci oživení a rozvoji dané lokality.

Vrátíme-li se zpět ke grafu, méně využívanými informačními zdroji jsou **odborné publikace** a **doporučení přátel**, shodně ohodnocené 3 body a to, dle slov Ms Nisbett, z toho důvodu, že odborných publikací využívají pouze pokud již přistoupí k realizaci nějakého projektu v rámci jeho provedení a doporučení přátel je pro ně spíše náhodným zdrojem. Nejmenší výsek grafu pak zachycuje navštěvování různých **seminářů a školení**, řešících problematiku SF EU, nicméně tohoto zdroje již nevyužívají vůbec.

4.4.3 Hodnocení informačních zdrojů

V rámci této kapitoly budou shrnuty a zhodnoceny dosažené výsledky provedené v části šetření. Ovšem pro to, aby bylo možno vyvozovat určité závěry je nutné vycházet z předpokladu, že přístup k informačním zdrojům v ostatních organizacích je obdobný jako v Oblastní charitě Kutná Hora. Potom lze konstatovat, že nejvíce využívanými zdroji jsou jednak doporučení přátel a odborné publikace, což ovšem nasvědčuje tomu, že tyto organizace se prozatím příliš neorientují v dostupných zdrojích a z toho důvodu upřednostňují spíše osobní tipy podobných organizací, které se v této problematice orientují lépe. Konkrétní výsledky, včetně jejich srovnání s výsledky šetření u Healthy Living Center zachycuje následující graf.

Obrázek 16 Srovnání informačních zdrojů Oblastní charity a Healthy Living Centre

Zdroj: Vlastní průzkum

Druhým preferovaným zdrojem jsou odborné publikace, což na druhou stranu poukazuje na snahu získat validní informace přímo z oficiálních zdrojů. Velký potenciál nese též Internet, jako možný zdroj informací, ovšem překážkou v jeho plném využití je prozatím nedostatečné technické zázemí.

Z výše uvedeného vyplývá, že informačních zdrojů je k dispozici relativně dostatek, čímž se vyvrací původní hypotéza o nedosažitelnosti Strukturálních fondů EU pro malé organizace vlivem nedostatečnosti adekvátních informačních zdrojů. Na druhou stranu těmto organizacím pravděpodobně chybí určité zkušenosti, popřípadě znalosti dané problematiky, které by těmto organizacím umožnily lépe se orientovat v dostupných zdrojích a více je pak využívat ve svůj prospěch.

Naproti tomu je třeba upozornit na skutečnost, že na straně Healthy Living Centre se většina z uvedených zdrojů nevěnovala přímo problematice využívání evropských fondů, ale informovala spíše o alternativních zdrojích financování. To ovšem potvrzuje fakt, zjištěný v rámci předchozích šetření, že organizace třetího sektoru ve Velké Británii skutečně preferují jiné zdroje financování svých projektů.

Dalším závěrem této části šetření je, že evidentně nejvyužívanějším informačním zdrojem na britské straně je Internet, což patrně souvisí s delší historií využívání vládních i evropských grantů a tudíž i s propracovanějším a uspořádanějším informačním mechanismem.

4.5 Zkoumání zkušeností s projektovou činností

Jak bylo napsáno v úvodu této práce, možnou příčinou obtížné dosažitelnosti finanční podpory se Strukturálních fondů EU může být, kromě nepřehlednosti informačních zdrojů, také nezvládnutí požadavků Evropské unie na zpracování projektů a proto je poslední část šetření zaměřena na projektovou praxi dotazovaných organizací. Vzhledem k tomu, že ne všechny organizace ve sledované skupině mají vlastní zkušenosti s přípravou projektové dokumentace v rámci podání žádosti o podporu z fondů EU, do této části šetření byly zařazeny pouze ty organizace, které požadované zkušenosti měly a to bez ohledu na to, zda šlo o organizace v České republice či ve Velké Británii, protože je zde možno vycházet z předpokladu, že požadavky na zpracování žádosti a vlastního projektu jsou více méně stejné pro všechny členské státy Evropské unie.

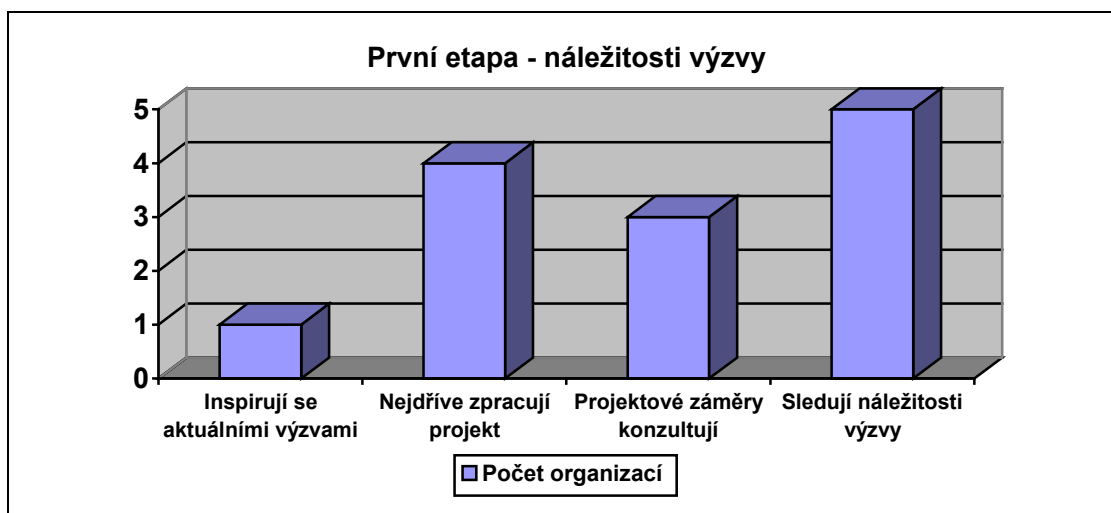
Tímto se sledovaná skupina zúžila na pět subjektů, které s větším či menším úspěchem zkoušely podat žádost do SF EU. Konkrétně se jedná o dva subjekty na české straně (Oblastní charita Kutná Hora a občanské sdružení Sázavský kruh) a o tři subjekty na straně Velké Británie (Citizens Advice Bureau, Healthy Living Centre a radnice v Lyntonu).

Samotný proces projektových činností je pro potřeby šetření rozdělen do třech etap. V rámci první etapy jsou sledovány okolnosti spojené s aktuálními výzvami daných programů, druhá etapa je zaměřena na činnosti spojené se zpracováním vlastní žádosti a poslední etapa je zaměřena na náležitosti podání žádosti na příslušná místa. Výsledky šetření jednotlivých etap, včetně jejich hodnocení budou uvedeny v následujících kapitolách.

4.5.1 Přehled zkušeností s projektovou činností

V rámci první etapy se šetření zabývalo okolnostmi, které se pojí k projektovým činnostem v souvislosti s aktuálními výzvami jednotlivých programů podpory. Cílem této fáze bylo zjistit, jakou roli hrají nově vyhlášené výzvy na zpracovávání a podávání projektů, zda sledované organizace své projektové záměry s někým konzultují a jakou pozornost organizace věnují konkrétním výzvám. Výsledky šetření této etapy zachycuje následující graf.

Obrázek 17 Výsledky šetření – první etapa

Zdroj: Vlastní průzkum

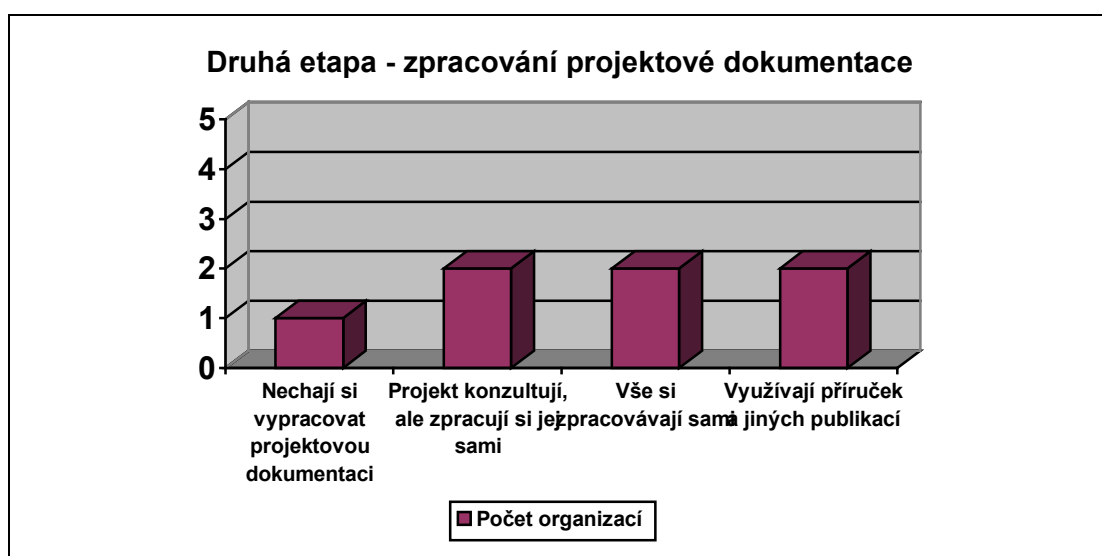
První sloupec zachycuje počet organizací, které se ve svých projektových činnostech nechávají inspirovat aktuálními výzvami. To znamená, že z celkového počtu pěti dotazovaných organizací pouze jedna (Oblastní charita KH) se nechává inspirovat aktuálně vyhlášenými výzvami a až v návaznosti na to zpracovává své projekty. Na druhou stranu čtyři z pěti dotazovaných nejprve zpracovávají projekt, dle vlastních potřeb a plánů a pak čekají na vhodnou výzvu, případně hledají odpovídající program, ze kterého by daný projekt mohl být podpořen. Jejich počet zachycuje druhý sloupec výše uvedeného grafu.

Třetí sloupec grafu informuje o počtu organizací, které své projektové záměry konzultují se specializovanými subjekty, přičemž dvě z pěti organizací se před zahájením projektových činností s nikým neradí. Za prvé jde o Oblastní charitu KH, která na odborné poradenství nemá dostatek finančních prostředků a druhou institucí je Lynton Town Council. Dle slov jejího zástupce G. R. Dwyera by v úvahu přicházely dvě takováto místa, Regionální kancelář v Plymouthu a Správní kancelář pro Devon Council v Exeteru. Obě jsou však pro užší spolupráci příliš daleko a proto s nimi nijak výrazně nespolupracují.

Poslední sloupec uvádí, že bez výjimky všechny dotazované organizace věnují velkou pozornost studiu odpovídající výzvy, jejích náležitostí, podmínek a vymezení a to bez ohledu na to, zda si projektovou dokumentaci zpracovávají sami, či tímto úkolem pověří specializovanou agenturu.

Druhá etapa se věnuje otázce vlastního zpracování projektové dokumentace a její výsledky zachycuje graf na Obrázku 9. Na otázku, jakým způsobem přistupují k problematice zpracování projektové dokumentace, odpověděla jediná organizace (Občanské sdružení Sázavský kruh), že vypracování veškeré dokumentace přenechávají společnosti, která se tím komerčně zabývá. V tomto případě se jedná o firmu Sigmin, a. s., které nadnesli svůj projektový záměr a tato firma jim posléze doporučila vhodnou výzvu a taktéž pro ně zpracovala veškerou projektovou dokumentaci a obstarala všechny studie, posudky a expertízy, které byly ve výzvě požadovány.

Obrázek 18 Výsledky šetření – druhá etapa

Zdroj: Vlastní průzkum

Ze zbylých organizací si dvě zpracovávají všechny dokumenty, související se zamýšlenými projekty výhradně svými silami (Oblastní charita KH a Lynton Town Council) a dvě své projekty konzultují, nicméně vlastní zpracování projektu si zajišťují sami. Pokud jde o Oblastní charitu KH, zpracováním a organizací projektových činností jsou pověřeni vedoucí jednotlivých středisek, což mimo jiné znamená, že kvalita sestavených projektů je více méně závislá na jejich schopnostech. Tito vedoucí středisek spolupracují přímo s ředitelem celé organizace, kterému se také zodpovídají. Naproti tomu v Lynton Town Council mají vlastní oddělení pro regionální rozvoj, které určuje celkovou strategii rozvoje daného regionu, nicméně projektovými činnostmi se zde zabývá sám G. R. Dwyer.

Mezi organizace, které své projekty zpracovávají sami, ale předem své záměry zkonzultují, patří Healthy Living Centre a Citizens Advice Bureau. V prvním případě své projekty konzultují se zakladatelem střediska, konkrétně s vedením Westbank League of Friends.

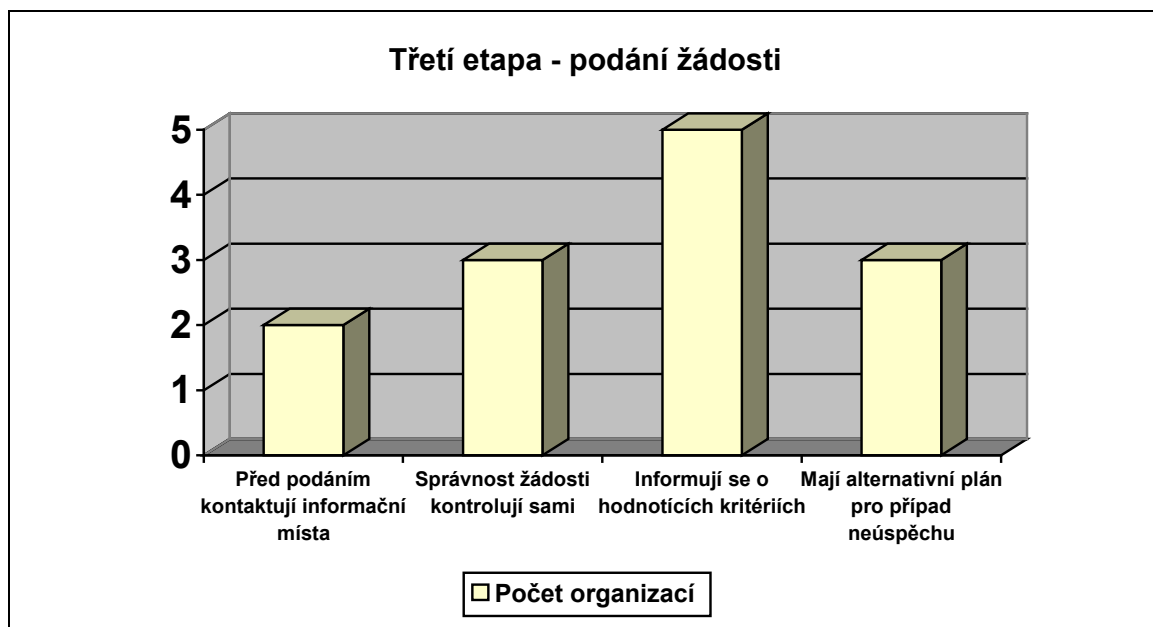
V případě poradenského centra CAB se jedná o spolupráci s Government Office a Regeneration Company.

Poslední sloupec grafu zachycuje počet organizací, které při sestavování projektové dokumentace využívají příruček a publikací, které by měly usnadnit žadatelům řádně zpracovat žádost a zajistit všechny její náležitosti. Konkrétně dvě organizace z pěti dotázaných (Oblastní charita KH a Lynton Town Council) při sestavování žádosti užívají nějakou publikaci, přičemž v obou případech se jedná o instituce, které své projekty zpracovávají výhradně vlastními silami. Zbylé tři organizace se spokojují pouze s výčtem podmínek a náležitostí žádosti, tak jak jsou uvedeny ve výzvě.

Poslední etapa je zaměřena na podání hotové žádosti do programu, o jejích výsledcích informuje graf v Obrázku 10. Dvě organizace, před podáním žádosti kontaktují informační místa, která jsou uvedena v programových dokumentech, aby ověřili jak formální náležitosti tak obecná kritéria přijatelnosti projektu. Jedná se o občanské sdružení Sázavský kruh, které ale přenechává i všechny ostatní související činnosti zpracovatelské agentuře a o Citizens Advice Bureau, která většinu svých kroků, včetně kontroly správnosti konzultuje s poradenskými agenturami.

Zbylé tři organizace se při ověřování formální správnosti i obecné přijatelnosti projektu spoléhají na své zkušenosti, přičemž jde ve většině případů o organizace, které své projekty sestavují úplně sami, případně je pouze konzultují s fundovanými institucemi.

Obrázek 19 Výsledky šetření – třetí etapa

Zdroj: Vlastní průzkum

Bez výjimky všechny organizace se před podáním žádosti informují o hodnotících kritériích a dle nich pak, v rámci možností upravují vlastní projekt. O konkrétním počtu těchto organizací informuje třetí sloupec grafu. Poslední sloupec vypovídá o tom, kolik z dotázaných organizací má alternativní plán, pro případ neúspěchu předkládaného projektu v programu. Jde o Healthy Living Centre a Citizens Advice Bureau, které shodně vypověděly, že v takovém případě zkoušejí získat podporu svých projektů z jiných zdrojů. V případě občanského sdružení Sázavský kruh, který sestavením a podáním žádosti pověřil komerční agenturu, připadá v úvahu doporučení Sigmin, a. s. vyčkat dalšího kola výzvy pro znovu předložení projektu do programu.

4.5.2 Hodnocení zkušeností sledovaných organizací

Na základě předchozího šetření lze odvodit určité kauzality a vypočítat jisté závislosti, které by mohly vést k formulování vhodných doporučení a potažmo ke zvýšení úspěšnosti potencionálních žadatelů při žádosti o finanční podporu ze SF EU a proto bude tato kapitola věnována shrnutí poznatků, které plynou z předchozího šetření.

V prvé řadě je vhodné upozornit na fakt, že dvě ze třech organizací, jejichž projekty byly úspěšně přijaty postupovaly tak, že nejprve zpracovaly projekt, dle svého poslání a svých cílů a až následně se věnovaly vyhledávání vhodného programu podpory či grantového schématu. Navíc obě tyto organizace konzultovaly své projektové záměry s odbornými institucemi, které jim pomohly jednak s hledáním vhodného programu podpory a následně spolupracovaly na zpracování znaleckých expertíz, studií a dalších odborných náležitostí, které si daná výzva žádala.

Naproti tomu v případech, kdy si projektovou dokumentaci zpracovávaly organizace výhradně svými silami je úspěšnost získání finanční podpory předloženého projektu padesátiprocentní. Se stejnou bilancí se setkáme také u firem, které při sestavování projektové dokumentace využívají různých příruček a publikací. V obou případech je však tato úspěšnost silně ovlivněna zkušenostmi a schopnostmi zpracovatelů projektů, takže nelze přesně říci, jak velkou roli hraje to, zda organizace vypracovávají své projekty svépomocí či zda se řídí doporučeními z příruček.

Dalším faktorem, který by mohl mít vliv na úspěšné přijetí žádosti je dostatečná znalost hodnotících kritérií a následná možnost v návaznosti na tato kritéria sestavit nový projekt či přizpůsobit projekt stávající. Předchozí šetření totiž poukazuje na fakt, že všechny tři organizace, jejichž projekty byly finančně podpořeny ze SF EU, tato hodnotící kritéria znala a v jejich duchu sestavila či jen upravila vlastní projekt.

Navíc, jak vyplývá z provedeného šetření, je faktorem, který prokazatelně zvyšuje úspěšnost přijetí žádosti, vlastní kontrola formálních náležitostí žádosti i obecné přijatelnosti projektu, přičemž tento faktor by mohl být posílen dodatečnou kontrolou na informačních místech, jak tomu bylo v případě Citizens Advice Bureau.

Závěr

Pro organizace veřejného a neziskového sektoru, jejichž veřejně prospěšné projekty, by mohly přinášet řadu pozitiv pro celou společnost, ale které často nejsou zrealizovány z důvodů nedostatečných zdrojů k jejich financování, by právě veřejné výdajové programy realizované v rámci politiky soudržnosti Evropské unie mohly představovat vhodné řešení. Odhalit příčiny toho, proč však prozatím tyto organizace plně nevyužívají zdrojů evropských fondů bylo hlavní náplní této práce.

V průběhu šetření se opravdu potvrdilo, že oslovené organizace projevují skutečný zájem o tuto formu finanční podpory, ale zároveň se potvrdilo, že na tyto prostředky dosahují jen velmi zřídka. Prvním předpokladem, nadneseným již v úvodu práce bylo, že možnou příčinou malého využívání podpory ze SF EU je nedostatečnost informačních zdrojů, řešících tuto problematiku. Výsledky šetření však tento předpoklad vyvrátily, vzhledem k tomu, že dosažené výsledky poukazují na fakt, že dostupné informační zdroje jsou adekvátní a dotazované organizace je v praxi také využívají.

Oproti tomu další cíl práce, který vycházel z předpokladu, že pokud tyto zdroje existují jsou velmi nejasné a nepřehledné, se částečně podařilo potvrdit. Nutno však dodat, že jejich údajná spletnost a chaotičnost není způsobena jejich faktickým uspořádáním, nýbrž je zapříčiněna subjektivním hodnocením těch organizací, kterým doposud chybí dostatečné zkušenosti a znalosti s touto problematikou, které by jim pomohly snáze se orientovat v dostupných zdrojích a následně je využívat ve svůj prospěch.

Další cíl této práce vycházel z předpokladu, že tyto organizace dostatečně nezvládají požadavky Evropské unie na zpracování projektových dokumentů, přičemž uvedená domněnka byla šetřením taktéž potvrzena. V návaznosti na to, bylo jedním z cílů práce zjistit, jaké tyto požadavky jsou a na druhé straně jak se s těmito nároky jednotlivé organizace vyrovnávají.

Výsledky vlastního průzkumu dokazují, že bez výjimky všechny dotazované organizace věnují pozornost studiu výzvy, ovšem jen některé z nich své projektové záměry konzultují na příslušných místech. Zároveň bylo průzkumem potvrzeno, že projekty těch organizací, které vyhledaly odbornou pomoc, byly z větší části podpořeny.

Na základě těchto zjištění je možné přistoupit k formulaci prvního doporučení. Velkým přínosem pro tyto organizace by rozhodně bylo, kdyby se lépe zorientovaly v dostupných

informačních zdrojích a pokud na to nemají dostatek vlastních zkušeností a znalostí, je možné vyhledat fundovanou pomoc implementačních a poradenských agentur, které působí v každém větším městě a které mají v náplni práce poskytovat odbornou pomoc a asistenci pro všechny potencionální žadatele. S těmito specializovanými institucemi je vhodné i nadále udržet spolupráci, přinejmenším formou odborných konzultací ohledně zpracování projektové dokumentace, případně zajištění expertních studií, analýz a jiných specifických náležitostí konkrétní výzvy. Konkrétně lze doporučit využití služeb Regionálních rozvojových agentur, které poskytují konzultační i poradenské služby včetně pomoci se zpracováním žádostí. Alternativou mohou být také Regionální poradenská a informační centra, Regionální evropská informační střediska, případně služby soukromých firem, které nabízejí širokou škálu odborných služeb.

V další části šetření byla zjištěna padesáti procentní úspěšnost podaných žádostí v těch případech, kdy si organizace projektovou dokumentaci vypracovávaly výhradně svými silami, pouze za pomoci odborných publikací a specializovaných příruček. Vzhledem k tomu, ale že tento faktor je silně ovlivněn osobními schopnostmi a zkušenostmi těch, kteří se podílejí na sestavování projektové dokumentace, nabízí se zde další doporučení. Vezmeme-li v úvahu, že hodnota celkového projektu závisí na kvalitách jeho zpracovatele, za nesporně přínosnou lze označit investici do lidského kapitálu. Základem je dosadit na místo zpracovatele projektů schopného a zkušeného pracovníka, popřípadě tým pracovníků, které je vhodné cíleně školit, vzdělávat a celkově jim poskytovat možnost profesního růstu, což ve svém důsledku bude přínosem nejen pro daného pracovníka, ale i pro celou organizaci.

Nabídka seminářů, řešících tuto problematiku je v současné době široká a je v podstatě na potřebách žadatele, jaké téma je pro něj aktuální. Informace o jednotlivých seminářích mohou žadatelé hledat jednak prostřednictvím internetu, na oficiálních stránkách zabývajících se otázkami strukturálních fondů. Další informace mohou potencionální žadatelé získat taktéž na informačních místech, případně bezplatné telefonní lince Eurofon.

Již v průběhu tohoto šetření bylo nastíněno, kdo se v jednotlivých organizacích zabývá projektovými činnostmi, jaké je jejich postavení v konkrétní organizaci, případně jaké jsou jejich zkušenosti s vedením projektů. Ovšem účelné by jistě bylo věnovat větší pozornost tomu, kdo jsou tyto lidé, jakou mají kvalifikaci, vzdělání a zda si znalosti průběžně doplňují nebo zda jsou nějakým způsobem v této problematice školeni.

V rámci šetření bylo rovněž potvrzeno, že důsledná kontrola předkládané žádosti, včetně všech příloh prokazatelně zvyšuje úspěšnost jejího přijetí. Tento faktor je navíc posílen o pozitivní vliv dodatečné konzultace na informačních a poradenských místech. Na základě tohoto zjištění je možné formulovat další doporučení . Nezbytné je věnovat velkou pozornost důkladnému splnění všech náležitostí žádosti, přičemž samozřejmostí by měla být jejich důsledná kontrola.

Již jen na úplný závěr je vhodné konstatovat, že tyto peníze v evropských fondech jsou skutečně k dispozici a to nejen pro podnikatele a pro velké organizace ziskové sféry, ale též pro menší organizace veřejného a neziskového sektoru, kterým se věnuje podstatná část této práce. Navíc v praxi existuje dostatek informací a postupů o tom, jak tuto podporu získat. Je proto jen na těchto organizacích, jak k této příležitosti přistoupí. Minulé roky prokázaly, že i tyto organizace rozhodně mají zájem o tento zdroj financování a nechybí jim ani snaha je získat, jen je zřejmé, že k tomu, aby byly více úspěšné je třeba zabývat se touto problematikou více profesionálně a s větší zodpovědností.

Literatura

Knihy

- [1] **FORMAN F. N. – BALDWIN N. D. J.** *Mastering British Politics*. MacMillan Press Ltd. 1999. London. ISBN 0-333-76548-6.
- [2] **HOME OFFICE.** *Life in the United Kingdom – A Journey to Citizenship*. The Stationery Office. 2004. Norwich. ISBN 011-341302-5.
- [3] **HUČKA M.** *Strukturální politika a její regionalizace*. Repronis Ostrava. 2001. Ostrava. ISBN 80-8612-90-5.
- [4] **JAROLÍMEK M. – VILÍMOVÁ A.** *Krok za krokem SROPem*. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. 2004. Praha.
- [5] **JONES B.** *Dictionary of British Politics*. Manchester University Press. 2004. Manchester. ISBN 0-7190-4957-1.
- [6] **KADEŘÁBKOVÁ J. – MATES P. – POSTRÁNECKÝ J. aj.** *Úvod do regionálních a správních věd*. CODEX Bohemia. 1996. Praha. ISBN 80-85963-18-3.
- [7] **KOLEKTIV AUTORŮ.** *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o. 2004. Plzeň. ISBN 80-86473-80-5.
- [8] **KOLEKTIV AUTORŮ.** *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. IFEC. 2001. Praha. ISBN 80-86412-02-3.
- [9] **KOLEKTIV AUTORŮ.** *Veřejná podpora a veřejné zakázky pro vstupu do EU*. Linde. 2005. Praha. ISBN 80-7201-528-1.
- [10] **KÖNIG P. - LACINA L. - PŘENOSIL J.** *Učebnice evropské integrace*. Barrister & Principal. 2006. Brno. ISBN 80-7364-0228.
- [11] **KŘÍŽKOVÁ M. – SYRŮČEK O.** *Základní principy přípravy projektů v rámci strukturálních fondů EU*. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. 2004. Praha.
- [12] **LILJEGREN C. – TSAPIKIDOU D. G. – VENABLES T.** *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace: cesta labyrintem financování EU*. Nadace rozvoje občanské společnosti. 2003. Praha.
- [13] **LUKÁŠ Z.** *Financování a programování v programovacím období 2000 – 2006 v České republice*. VŠE Praha. Oeconomica. 2004. Praha. ISBN 80-245-0745-5.
- [14] **MATES P. – WOKOUN R. aj.** *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Prospektrum, s. r. o. 2001. Praha. ISBN 80-7175-100-6.

- [15] **MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR.** *Nová regionální politika.* Dada, a. s. 2002. Praha. ISBN 80-903064-1-1.
- [16] **MORAN M.** *Politics and Governance in the UK.* Palgrave MacMillan. 2005. Hampshire. ISBN 978-0-333-94512-4.
- [17] **MOYNIHAN D. – TITLEY B.** *Economics, A Komplete Course.* Oxford University Press. 2000. Oxford. ISBN 0-19-913413-8.
- [18] **OCHRANA F.** *Manažerské metody ve veřejném sektoru.* Ekopress. 2002. Praha. ISBN 80-86119-51-3.
- [19] **PEKOVÁ J.** *Veřejná správa a finance veřejného sektoru.* ASPI. 2005. Praha. ISBN 80-7357-052-1.
- [20] **SOUČEK M.** *Regionální management, 1. část.* Učební materiály FM VŠE v Praze. 2004. Jindřichův Hradec.
- [21] **WATTS D.** *British Government and Politics – A Comparative Guide.* Edinburgh University Press Ltd. 2006. Edinburgh. ISBN 10-0-7486-2323.
- [22] **WATTS D. – PILKINGTON C.** *Britain in the European Union today.* Manchester University Press Ltd. 2005. Manchester. ISBN 0-7190-71798.
- [23] **ŽÍTEK V. - HALÁMEK P. - BĚHAN M.** *Teoreticko-metodologická východiska hodnocení regionálních rozvojových projektů.* Masarykova Univerzita v Brně. 2003. Brno. ISBN 80-210-3291.

Ostatní publikace

- [24] ***Fondy EU – šance pro rozvoj ČR.*** Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2004. Praha.
- [25] ***Průvodce fondy Evropské unie.*** Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2004. Praha.
- [26] ***Strategie regionálního rozvoje České republiky.*** Ministerstvo pro místní rozvoj. 2005. Praha.
- [27] ***Základní legislativní texty Evropských společenství vztahujících se k programu SROP.*** Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2004. Praha.
- [28] ***Základní principy přípravy projektů v rámci strukturálních fondů EU.*** Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2004. Praha.

Elektronické zdroje

- [29] **CENTRUM PRO KOMUNITNÍ PRÁCI.** *Návrh systému zapojení nestátních neziskových organizací do přípravy programových dokumentů na období 2007 – 2013.* [online]. 2006. Praha. [cit. 30. listopadu 2006]. Dostupné na Internetu: <http://www.cpkp.cz/regiony/hlavni/NavrhspolupaceNNOPriPlanovani>.
- [30] **EDKINS K.** *Guide to UK Local Government.* [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.gwydir.demon.co.uk/uklocalgov/structure.htm>.
- [31] **EUROPEAN COMMISSION.** *Informační portál Evropa.* [online]. Dostupné na Internetu: <http://europa.eu>.
- [32] **EUROPEAN COMMISSION.** *Informační portál Inforegio.* [online]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.htm
- [33] **EUROPEAN COMMISSION.** *Regions matter.* [CD-ROM]. 2004. Brussels. ISBN 92-894-8327.
- [34] **HM TRASURY.** *A modern regional policy for the United Kingdom.* [online]. 2003. London. [cit. 20. května 2005]. Dostupné na Internetu: <http://www.dti.gov.uk/files/file12012.pdf>.
- [35] **KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ.** *Nářízení Komise (ES) č. 1159/2000, o informačních a propagačních opatřeních.* [online]. 2000. Brussels.[cit. 26. listopadu 2005]. Dostupné na Internetu: <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32000R1159:CS:HTML>.
- [36] **MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR.** *Informační portál Fondy evropské unie.* [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.strukturalni-fondy.cz>.
- [37] **MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR.** *Příručka pro žadatele SROP – 7. a 8. výzva.* [online]. 2006. Praha. [cit. 2. prosince 2006]. Dostupné na Internetu: <http://www.strukturalni-fondy.cz/srop/pro-zadatele-prijemce>.
- [38] **RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ.** *Nářízení Rady (ES) č. 1260/1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech.* [online]. 1999. Brussels. [cit. 18. října 2005]. Dostupné na Internetu: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1999:161:0001:001:CS:HTML>.
- [39] **SIEBER P.** *Studie proveditelnosti, metodická příručka.* Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2004. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.strukturalni-fondy.cz/srop/metodika-zpracovani-studie-proveditelnosti>.
- [40] **THE OFFICE FOR NATIONAL STATISTICS.** *Public sector finances.* [online]. 2005. London. [cit. 20. května 2005]. Dostupné na Internetu: <http://www.statistics.gov.uk>.

- [41] **TOŠNER O.** *Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)*. Ministerstvo životního prostředí ČR. 2002. [online]. Dostupné na Internetu: http://atelier.ecn.cz/_separaty/separat_7-1_EIA-tisk.rtf.
- [42] **VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY.** *Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013*. [online]. 2006. Praha. [cit. 28. listopadu 2006]. Dostupné na Internetu: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika-eu-2007-2013/narodni-rozvojovy-plan-ceske-republiky-2007-2013-prvni-pracovni-navrh>.

Ostatní elektornické zdroje

- [43] *Awards for all*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.awardsforall.org.uk>.
- [44] *České centrum fundraisingu*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.fundraising.cz>.
- [45] *Directory of Social Change*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.governmentfunding.org.uk>.
- [46] *Euroskop*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.euroskop.cz>.
- [47] *Evropský sociální fond v ČR*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.esfcr.cz>.
- [48] *Government Office for South West*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.gosw.gov.uk>.
- [49] *Informace o systému hodnocení a výběru žádostí v rámci grantových schémat OP RLZ*. [online]. Dostupné na Internetu: http://www.esfcr.cz/files/clanky/3053/Informace_hodnoceni_vyber_zadosti_GP_OPRLZ.pdf.
- [50] *J4b plc*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.j4b.co.uk>.
- [51] *Krajský úřad Středočeského kraje*. [online]. Dostupné na Inernetu: <http://www.kr-stredocesky.cz>.
- [52] *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://mpsv.cz>.
- [53] *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.mmr.cz>.
- [54] *Portál Středoevropské centrum pro finance a management*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.finance-management.cz>.
- [55] *Raven Consulting*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.raven.cz>.
- [56] *Regionální rozvojová agentura Střední Čechy*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://rra-strednicechy.cz>.
- [57] *RPIC Sigmin, a. s.* [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.sigmin.cz>.
- [58] *The North Devon and Exmoor Regeneration Company*. [online]. Dostupné na Internetu: <http://www.ndexreg.co.uk>.

Seznam obrázků

Obrázek 1 Nástroje regionální politiky.....	6
Obrázek 2 Problémové regiony České republiky	18
Obrázek 3 Regionální uspořádání ČR podle klasifikace NUTS.....	21
Obrázek 4 Regionální uspořádání ve Velké Británii – NUTS 1	29
Obrázek 5 Graf - otázka 1 (cz).....	52
Obrázek 6 Graf - otázka 2 (cz)	53
Obrázek 7 Graf - otázka 3 (cz)	53
Obrázek 8 Výsledky šetření - zkušenosti v České republice	54
Obrázek 9 Graf - otázka 1 (ang)	56
Obrázek 10 Graf - otázka 2 (ang)	56
Obrázek 11 Graf - otázka 3 (ang)	56
Obrázek 12 Výsledky šetření - zkušenosti ve Velké Británii.....	57
Obrázek 13 Hodnotící škála použitá pro hodnocení důležitosti informačních zdrojů.....	60
Obrázek 14 Výsledky šetření – informační zdroje Oblastní charity Kutná Hora.....	61
Obrázek 15 Výsledky šetření – informační zdroje Healthy Living Centre	64
Obrázek 16 Srovnání informačních zdrojů Oblastní charity a Healthy Living Centre	67
Obrázek 17 Výsledky šetření – první etapa	69
Obrázek 18 Výsledky šetření – druhá etapa	70
Obrázek 19 Výsledky šetření – třetí etapa	72

Seznam tabulek

Tabulka 1 Iniciativy ES pro období 2000 - 2006.....	12
Tabulka 2 Operační programy ČR pro programovací období 2000 – 2006	23
Tabulka 3 Zajišťování veřejných služeb místní správou	27
Tabulka 4 Programy podpory a jejich priority ve Velké Británii.....	31
Tabulka 5 Srovnání cílů, nástrojů a programů v minulém a stávajícím období	35
Tabulka 6 Přehled dotazovaných organizací ve Velké Británii.....	50
Tabulka 7 Přehled dotazovaných organizací v České republice.....	51

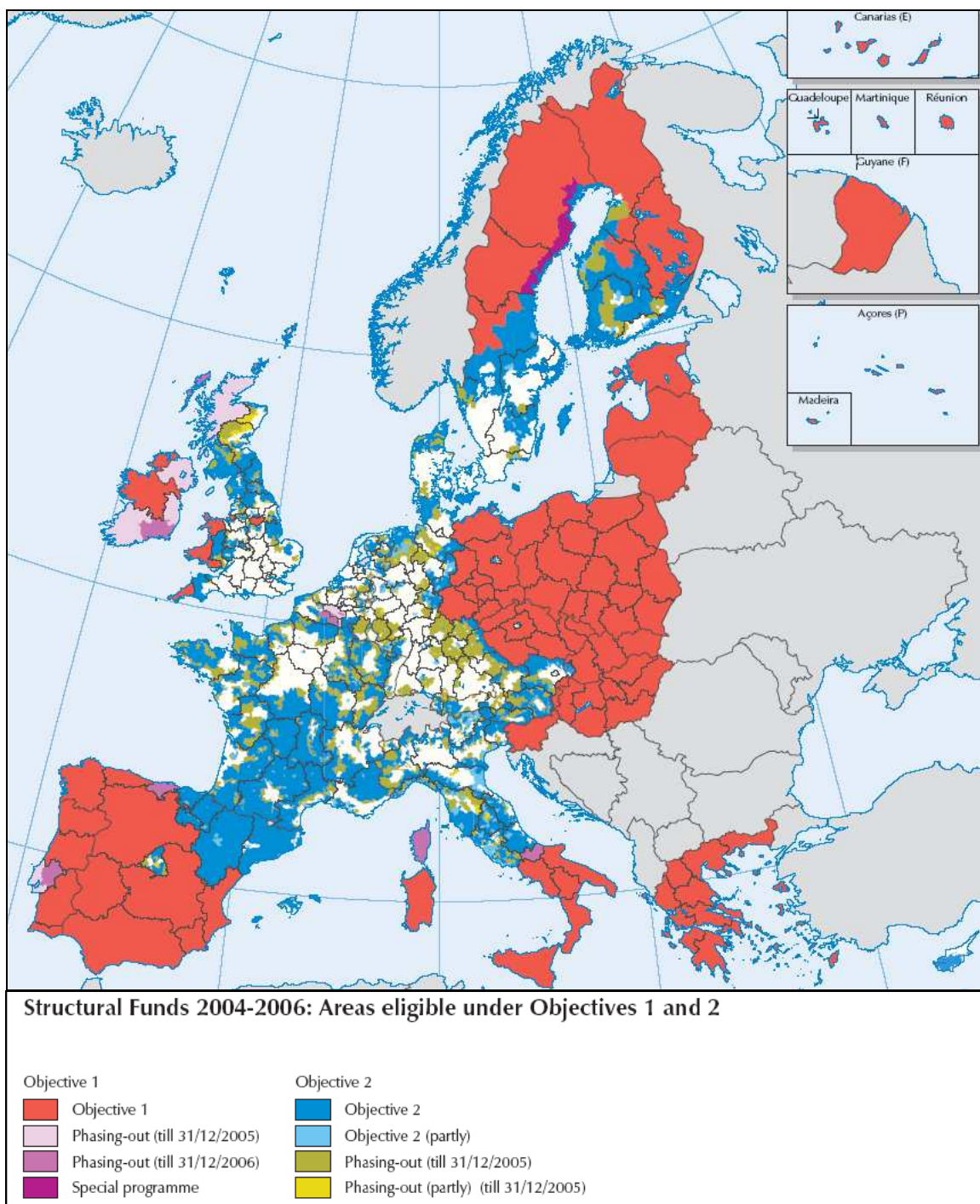
Přílohy

[Příloha 1] – Regionální politika v rozšířené EU 2004 – 2006

[Příloha 2] – Strukturální fondy EU

[Příloha 3] - Dotazník

Příloha 1 Regionální politika v rozšířené EU 2004 – 2006

Zdroj: Na regionech záleží [CD-ROM]

Příloha 2 Strukturální fondy EU

Název fondu	Úkol	Cíl
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)	Zmenšení rozdílů mezi úrovněmi rozvoje a životními úrovněmi různých regionů a snížení míry zaostávání nejvíce znevýhodněných oblastí	Cíl 1
	Vyrovnaní nejzávažnější regionální nerovnováhy v EU podílem na rozvoji a na strukturálním přizpůsobení zaostávajících oblastí a na hospodářské a sociální přeměně oblastí	Cíl 2
Evropský sociální fond (ESF)	Rozvoj zaměstnanosti podporou zaměstnatelnosti, podnikavosti a rovnosti příležitostí a investicemi do lidských zdrojů	Cíl 1 Cíl 2 Cíl 3
Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EZOZF)	Propojení diverzifikovaného zemědělství s krajinou	Cíl 1
	Posílení a podpora konkurenceschopnosti zemědělství jako hlavní činnosti ve venkovských oblastech	
	Zajištění diverzifikace činností ve venkovských oblastech	
	Udržení prosperujících společenství ve venkovských oblastech	
	Ochrana a zlepšování životního prostředí, krajiny a venkovského dědictví	
Finanční nástroj pro orientaci rybolovu (FNOR)	Vytvoření trvale udržitelné rovnováhy mezi mořskými zdroji a jejich využíváním	Cíl 1
	Modernizace struktur rybolovu, aby se zajistila budoucnost odvětví	
	Zachování dynamického a konkurenceschopného odvětví rybolovu a oživení oblastí závislých na rybolovu	
	Zlepšení zásobování a využívání produktů rybolovu	

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Příloha 3 Dotazník – česká verze

Dotazník – CZ

Cílem tohoto dotazníku je získat informace ohledně praktických zkušeností se získáváním finanční podpory ze společných fondů Evropské unie. Získané informace budou podkladem pro formulaci konkrétních doporučení, která by vedla ke zefektivnění využívání finanční podpory ze Strukturálních fondů EU.

Jméno Vaší organizace:
Sídlo organizace:
Vaše jméno:
Vaše funkce v organizaci:

1. část Zkušenosti se získáváním finančních prostředků z fondů EU

- 1) Věděli jste o tom, že je možné získat finanční podporu Vašich projektů ze Strukturálních fondů EU?
 - a) O této možnosti víme a máme o ni zájem.
 - b) O této možnosti sice víme, ale doposud jsme se o to více nezajímali.
 - c) O této možnosti jsme nevěděli.

- 2) Zkoušeli jste v minulosti získat finance touto cestou? Máte již zkušenosti s žádáním o finanční podporu ze společných zdrojů EU?
 - a) V minulosti jsme již žádali a naše žádost byla podpořena.
 - b) V minulosti jsme sice žádali, ale naše žádost byla zamítnuta.
 - c) Prozatím jsme žádat ještě nezkoušeli.

V případě, že jste zaškrtnli u druhé otázky odpověď „c“, uveďte prosím z jakého důvodu prozatím neuvažujete o této formě financování.

.....
.....
.....
.....

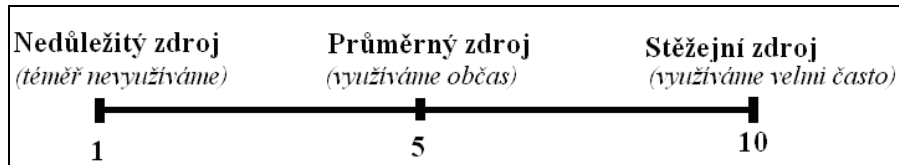
- 3) Jak hodnotíte proces získávání finanční podpory touto cestou?
 - a) Administrativně, organizačně i časově náročný.
 - b) Nároky na zpracování žádosti považuji za adekvátní.
 - c) Požadavky na zpracování žádosti hodnotím jako lehce zvládnutelné a celkem nenáročné.

V případě, že žádná z uvedených odpovědí nevystihuje Váš názor, uveďte jej zde.

.....
.....
.....
.....

2. část **Hodnocení informačních zdrojů**

V této části ohodnotíte pět informačních zdrojů (uvedeny níže), ze kterých je možné získávat informace ohledně získávání finanční podpory ze strukturálních fondů. Jednotlivé zdroje ohodnotíte počtem bodů od 1 do 10, dle toho jak kterému zdroji přikládáte váhu ve Vaší organizaci.

- 1 bod** *odpovídá tvrzení "Tento zdroj téměř nevyužíváme", případně "O tomto zdroji jsme vůbec nevěděli"*
- 5 bodů** *odpovídá tvrzení "Zdroj využíváme pouze příležitostně, nepovažujeme jej za stěžejní", případně "Používáme jej jako zdroj doplňkových informací"*
- 10 bodů** *odpovídá tvrzení "Tento zdroj považujeme za klíčový, čerpáme z něj většinu informací", případně "Využíváme jej velmi často, i několikrát týdně"*

Dle výše uvedeného postupu ohodnotte prosím následující informační zdroje:

Informační zdroj	Bodové hodnocení
Internet, webové stránky	
Upozornění přátel a známých	
Odborné publikace, brožury, letáky	
Semináře a školení	
Specializované agentury, informační centra	

Nyní se prosím rozepište o tom, jaké konkrétní informační zdroje využívá Vaše organizace. Uvádějte prosím již konkrétní webové stránky, názvy publikací, tematické okruhy seminářů, názvy konzultačních a informačních center, případně doplňte další informační zdroje, které považujete za klíčové.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. část Zpracování projektové dokumentace a podávání žádostí

Poslední část vyplňují pouze ty organizace, které v právní části zaškrtnly na druhou otázku odpověď „a“ nebo odpověď „b“. To znamená, že jste organizací, která již v minulosti zkoušela získat finanční podporu ze Strukturálních fondů EU a to bez ohledu na to, zda byla Vaše žádost podpořena či zamítnuta.

- 1) Necháte se ve Vašich projektových záměrech ovlivňovat aktuálně vyhlášenými výzvami?
 - a) Výzvy nás hodně inspirují, často až na základě aktuálně vyhlášených priorit či připravovaných výzev zpracováváme vlastní projekt, případně přepracováváme původní projekt
 - b) Nejdříve zpracováváme projekt a poté hledáme vhodnou výzvu, případně čekáme na odpovídající priority vyhlášených programů podpory

- 2) Jakou roli pro Vás hrají informace uvedené ve výzvě?
 - a) Snažíme se pečlivě sledovat všechny náležitosti výzvy.
 - b) Náležitosti bereme pouze orientačně, nepřikládáme jim rozhodující váhu.

- 3) Využíváte pro posouzení kvality Vašeho projektového záměru služeb specializovaných agentur (informačních center, soukromých podnikatelských firem)?
 - a) Soulad našeho projektu s prioritami vyhlášených programů konzultujeme téměř vždy s odbornými agenturami.
 - b) Hodnocení zůstává pouze na našem úsudku, služeb takovýchto agentur nevyužíváme téměř nikdy

- 4) Jakým způsobem je ve Vaší organizaci zajišťováno zpracování projektové dokumentace i vlastní žádosti?
 - a) Zpracování projektové dokumentace přenecháváme výhradně specializovaným institucím.
 - b) Projekt a jeho zpracování sice konzultujeme na odpovídajících místech, ale dokumentaci si zpracováváme sami.
 - c) Veškerou dokumentaci včetně sestavení vlastní žádosti zajišťujeme vlastními silami.

- 5) Pokud vše zpracováváte svépomocně, užíváte oficiálních příruček a speciálních publikací určených pro žadatele?
 - a) ano
 - b) ne

Pokud jste zaškrtnli odpověď „ano“, uveďte prosím o jaké konkrétní publikace se jedná.

.....
.....
.....
.....
.....

- 6) Konzultujete svou žádost před jejím podáním na příslušných místech (ověření její formální i věcné správnosti)?
- a) ano
 - b) ne, věříme vlastním silám a zkušenostem, sami si hodnotíme jak přijatelnost projektu tak i veškeré náležitosti žádosti
 - c) ne, tyto služby si nemůžeme finančně dovolit

Pokud jste zaškrtnuli odpověď „ano“, uveďte prosím názvy organizací, se kterými konzultujete připravované žádosti.

.....
.....
.....
.....
.....

- 7) Máte alternativní plán financování v případě zamítnutí žádosti?
- a) ne, náhradní plán nemáme
 - b) ano, máme minimálně jednu náhradní alternativu, v případě zamítnutí žádosti

Pokud jste zaškrtnuli odpověď „b“, uveďte prosím jaké další možné alternativy financování Vašeho projektu máte k dispozici.

.....
.....
.....
.....
.....

Pokud zde existuje cokoliv, co považujete za vhodné zdůraznit, v souvislosti s problematikou využívání finanční podpory ze Strukturálních fondů Evropské unie, uveďte to prosím zde.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Děkuji za čas, který jste věnovali vyplnění tohoto dotazníku a přeji Vám mnoho úspěchů při realizaci Vaši připravovaných projektů.

Zdroj: Vlastní zdroje

